

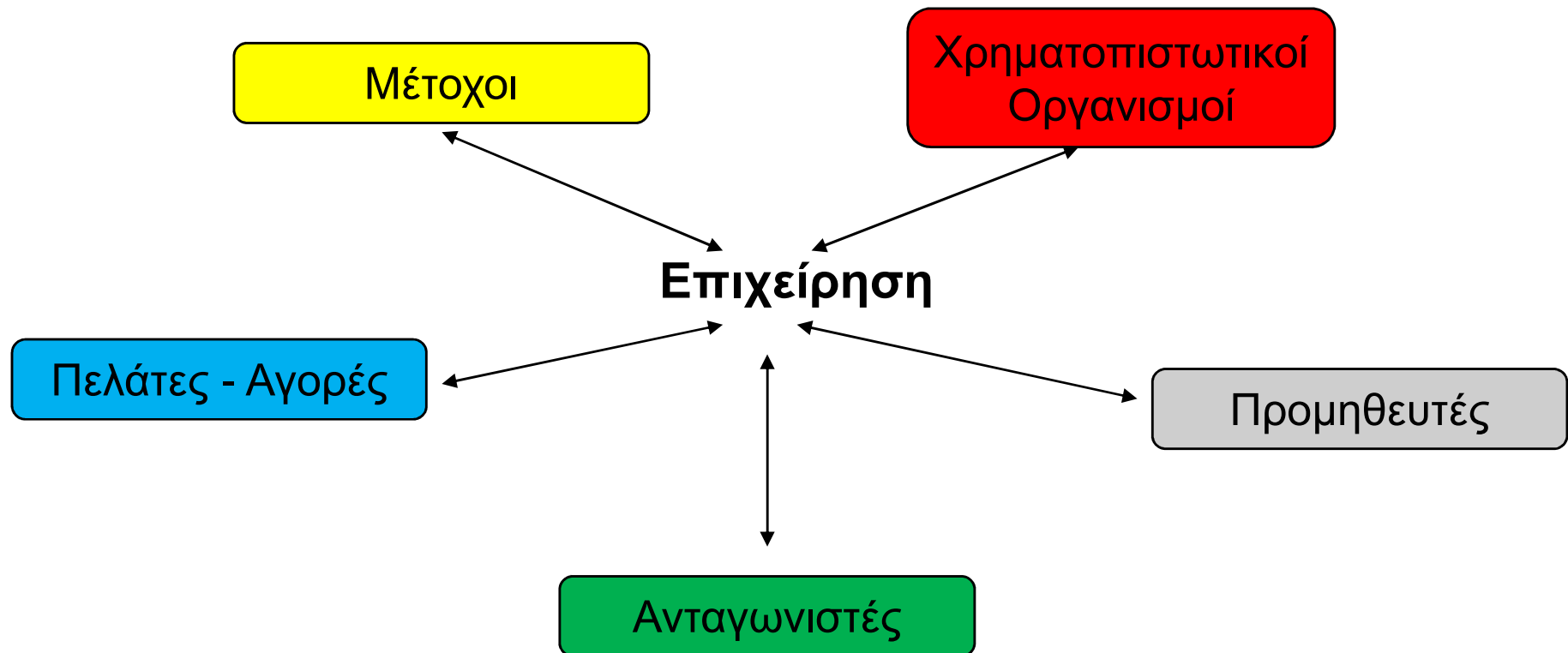
ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΧΡΗΜΑΤΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

Αντικείμενο της ΧΛ

- Πηγές από τις οποίες θα αντληθούν τα απαιτούμενα χρηματικά ποσά για την επίτευξη των εταιρικών στόχων (Χρηματοδότηση)
- Κατανομή χρηματικών πόρων στις διάφορες λειτουργίες και επιμέρους εταιρικές δραστηριότητες σε μακροχρόνιο ορίζοντα (αξιολόγηση και επιλογή επενδύσεων) και σε βραχυχρόνιο ορίζοντα (κατάρτιση προϋπολογισμών)
- Έλεγχος της ροής των χρηματικών πόρων μέσα στην επιχείρηση και από και προς αυτήν.

Πηγές χρηματοδότησης

- Πωλήσεις προϊόντων / υπηρεσιών / πάγιων στοιχείων
 - Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση μετοχών και κατάθεση αντίστοιχου κεφαλαίου από επενδυτές
 - Δάνεια από τράπεζες
- Έμμεσες χρηματοδοτήσεις:*
- Προκαταβολές πελατών / πιστώσεις προμηθευτών

Κατανομή χρηματικών πόρων

- Μερίσματα προς μετόχους
- Αποπληρωμές των δανείων
- Τόκοι εξυπηρέτησης δανείων
- Άλλες δραστηριότητες της εταιρείας
- Αγορά πάγιων στοιχείων
- Αγορά πρώτων υλών
- Λειτουργικά έξοδα
- Δαπάνες πώλησης/ διοίκησης/ οργάνωσης
- Ασφάλειες
- Μισθοί, αμοιβές κλπ

Παραδείγματα χρηματοοικονομικών αποφάσεων

- **Μακροπρόθεσμες αποφάσεις:** Ποια επένδυση έχει μεγαλύτερο όφελος; (διαχρονική ανάλυση και αξιολόγηση χρηματικών ροών με διάφορα κριτήρια: περίοδος αποπληρωμής/ εσωτερικός βαθμός απόδοσης κλπ)
- **Βραχυπρόθεσμες αποφάσεις:** Βέλτιστη διαχείριση οικονομικών σε καθημερινή, μηνιαία, το πολύ ετήσια βάση (στόχος επαρκής ρευστότητα, περιορισμός δέσμευσης χρήματος, ισορροπία μεταξύ διαφορετικών στόχων παραγωγής/ εμπορίας/ χρηματοοικονομικής λειτουργίας).
- Ποια είναι η χρηματοοικονομική κατάσταση των ανταγωνιστών ή άλλων φορέων που επηρεάζουν την επιχείρηση;
- Ποια είναι τα οικονομικά στοιχεία που επηρεάζουν μία απόφαση;
- Ποια στοιχεία μπορεί να παρέχει το λογιστικό τμήμα και πως αξιολογούνται;

Εργαστήριο Συστημάτων Αποφάσεων & Διοίκησης Ε.Μ.Π.

Οργάνωση και Διοίκηση, 3^ο Εξάμηνο

Βασικοί Κλάδοι Λογιστικής

- **Χρηματοοικονομική :** Ασχολείται με την παροχή χρηματοοικονομικών πληροφοριών προς τους εξωτερικούς χρήστες (τράπεζες, μέτοχοι, πελάτες, προμηθευτές, κλπ.)
- **Διοικητική :** Ασχολείται με την παροχή λογιστικών πληροφοριών (π.χ. κοστολόγηση) προς τη διοίκηση της επιχείρησης
- **Φοροτεχνική :** Ασχολείται με τη μελέτη των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας και των επιπτώσεων που έχουν αυτές στη δραστηριότητα της επιχείρησης
- **Ελεγκτική :** Ασχολείται με τον έλεγχο της ορθότητας και πληρότητας των λογιστικών εκθέσεων και την πρόληψη και ανακάλυψη λαθών και ατασθαλιών.

Γνωστοποίηση Λογιστικών Πληροφοριών

- **Λογιστικές Εκθέσεις (Accounting Reports)** : Καταρτίζονται αποκλειστικά για τη διοίκηση της επιχείρησης. Η κατάρτισή τους δεν στηρίζεται υποχρεωτικά σε προκαθορισμένους λογιστικούς κανόνες ή μεθόδους
- **Λογιστικές ή Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (Financial Statements)** : Υποχρεωτική η κατάρτισή τους από τις επιχειρήσεις κατά τακτά χρονικά διαστήματα (κυρίως 12 μήνες = Λογιστική χρήση)
 - Ισολογισμός
 - Αποτελέσματα Χρήσης

Θεμελιώδεις Λογιστικές Αρχές (1)

Η ανάλυση, η καταχώρηση, η συγκέντρωση και η παρουσίαση των γεγονότων που επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης στηρίζονται σε μια σειρά θεμελιωδών λογιστικών αρχών.

- **Αρχή της λογιστικής μονάδας** : Κάθε επιχειρηματική μονάδα θεωρείται ότι έχει δικά της μέσα δράσεως και δικές της υποχρεώσεις, τόσο έναντι τρίτων, όσο και έναντι των φορέων της, και ότι αποτελεί ξεχωριστή και αυτοτελή οντότητα. Υπάρχουν περιπτώσεις που θεωρείται λογιστική οντότητα, για λόγους σκοπιμότητας, ένας όμιλος επιχειρήσεων.
- **Αρχή της συνέχειας** : Η λογιστική μονάδα συνεχίζει τη δραστηριότητά της για αόριστο χρονικό διάστημα (μέχρι να υλοποιήσει το πρόγραμμά της και εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της).
- **Αρχή της νομισματικής μονάδας** : Οι λογιστικές εκθέσεις χρησιμοποιούν μία και μόνο μία νομισματική μονάδα.

Θεμελιώδεις Λογιστικές Αρχές (2)

- Αρχή της περιοδικότητας : Έχει επιβληθεί η συμβατική διαίρεση της ζωής των επιχειρηματικών μονάδων σε ίσα χρονικά διαστήματα, και ο περιοδικός προσδιορισμός των αποτελεσμάτων τους (λογιστική περίοδος = τρίμηνο, εξάμηνο, έτος)
- Αρχή του κόστους : Η καταγραφή και παρουσίαση των στοιχείων μιας λογιστικής μονάδας γίνεται πάντα με βάση το κόστος. Το κόστος είναι καθορισμένο, αντικειμενικό και επαληθεύσιμο.
- Αρχή της πραγματοποίησης εσόδων : Ένα έσοδο θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί και μπορεί να αναγνωρισθεί, όταν έχει λάβει χώρα συναλλαγή – ανταλλαγή. Η πώληση (αγαθών ή παροχή υπηρεσιών) είναι το κρίσιμο γεγονός για την επίτευξη του εσόδου.
- Αρχή της συσχέτισεως των εξόδων με τα έσοδα : Τα έξοδα θεωρούνται ότι πραγματοποιούνται κατά την ίδια λογιστική χρήση που πραγματοποιούνται και τα έσοδα που συνδέονται με αυτά. Επομένως, η αναγνώριση των εσόδων προηγείται και έπεται αυτή των εξόδων.

Θεμελιώδεις Λογιστικές Αρχές (3)

- Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων : Το λογιστικό αποτέλεσμα της χρήσεως προκύπτει ως διαφορά μεταξύ των εσόδων και των εξόδων με βάση την αρχή της συσχετίσεως. Έσοδα ή έξοδα προηγούμενων ή επομένων χρήσεων δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Κάθε χρήση θεωρείται ανεξάρτητη.
- Αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων : Οι επιχειρηματικές μονάδες οφείλουν να χρησιμοποιούν τις ίδιες λογιστικές μεθόδους και διαδικασίες από περίοδο σε περίοδο, ώστε να αποκλείονται οι αλλοιώσεις των λογιστικών μεγεθών από τις λογιστικές αλλαγές.
- Αρχή της αντικειμενικότητας : Οι λογιστικές μετρήσεις και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από αυτές πρέπει να είναι αμερόληπτα και επαληθεύσιμα (αποδεικτικά έγγραφα, δικαιολογητικά).
- Αρχή της επαρκούς αποκαλύψεως : Οι λογιστικές καταστάσεις μιας επιχείρησης πρέπει να περιλαμβάνουν όλες εκείνες τις πληροφορίες που θεωρούνται αναγκαίες, ώστε να μην είναι παραπλανητικές.

Βασικές Λογιστικές Έννοιες (1)

- **Ενεργητικό (Assets)** : Το σύνολο των οικονομικών αγαθών (κτίρια, εμπορεύματα, μεταφορικά μέσα, μετρητά, καταθέσεις, απαιτήσεις έναντι πελατών, κ.α) που ανήκουν κατά κυριότητα σε μία επιχείρηση και των οποίων η τιμή μπορεί να προσδιορισθεί κατά αντικειμενικό τρόπο.
ΤΙ ΤΗΣ ΑΝΗΚΕΙ.
- **Παθητικό (Liabilities)** : Το σύνολο των υποχρεώσεων (οφειλές, γραμμάτια, κ.α) μιας επιχείρησης προς τρίτους και των οποίων το ποσό μπορεί να προσδιορισθεί κατά αντικειμενικό τρόπο.
ΤΙ ΧΡΩΣΤΑΕΙ.
- **Καθαρή Θέση ή Ίδια Κεφάλαια** : Το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τον φορέα (ή ιδιοκτήτη).
Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ

Βασικές Λογιστικές Έννοιες (2)

- **Έσοδο (Revenue)** : Κάθε αύξηση της καθαρής θέσης μιας επιχείρησης, η οποία προέρχεται από τις δραστηριότητές της (πώληση εμπορευμάτων, παροχή υπηρεσιών, εκμίσθωση στοιχείων ενεργητικού, κ.α). Λειτουργικά και μή.
- **Έξοδο (Expense)** : Κάθε μείωση της καθαρής θέσης μιας επιχείρησης, η οποία προέρχεται από τις δραστηριότητές της (χρησιμοποίηση υπηρεσιών τρίτων, προσωπικού, μίσθωση ξένων περιουσιακών στοιχείων). Λειτουργικά και μή.

Θεμελιώδεις Εξισώσεις Λογιστικής

1η Θεμελιώδης Εξίσωση

Καθαρή Θέση + Παθητικό = Ενεργητικό

2η Θεμελιώδης Εξίσωση

Κέρδος = Έσοδα - Έξοδα

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

- **Ισολογισμός :** Η χρηματοοικονομική κατάσταση η οποία εμφανίζει
 - τα στοιχεία του ενεργητικού, του παθητικού και της καθαρής θέσεως / ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης
 - σε δεδομένη χρονική στιγμή
 - και σε ενιαίο νόμισμα.
- **Αποτελέσματα Χρήσης :** Η χρηματοοικονομική κατάσταση η οποία εμφανίζει
 - το αποτέλεσμα το οποίο πέτυχε μία οικονομική μονάδα
 - κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου, καθώς και
 - τους προσδιοριστικούς παράγοντες αυτού του αποτελέσματος.
 - Το θετικό αποτέλεσμα καλείται **κέρδος**, ενώ το αρνητικό **ζημία**.

Ισολογισμός

- Απεικονίζει τη κατάσταση της επιχείρησης με βάση τη 1^η θεμελιώδη εξίσωση σε μία δεδομένη χρονική στιγμή.
- Για τη στιγμή αυτή αποτυπώνει:
 - Τι της ανήκει: **Ενεργητικό**
 - Πως απέκτησε ότι της ανήκει: **Παθητικό**
 - Την επένδυση του επιχειρηματία: **Ίδια κεφάλαια (ή Καθαρή Θέση)**
- Δεν αποτυπώνει αποτελέσματα που έγιναν μέσα σε μία χρονική περίοδο (όπως έσοδα, έξοδα, κέρδη, ζημιές κ.ο.κ.), τα οποία ανήκουν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.

Ενεργητικό

Τα στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε ομάδες με βάση το κριτήριο της ρευστότητας (δηλ. κατά πόσο γρήγορα μπορούν να ρευστοποιηθούν κάποια στοιχεία).

- **Διαθέσιμο ενεργητικό**: Μετρητά που βρίσκονται στο ταμείο, καθώς και κάθε στοιχείο που μπορεί να ρευστοποιηθεί αμέσως (π.χ. καταθέσεις όψεως)
- **Κυκλοφορούν ενεργητικό** : Τα στοιχεία εκείνα τα οποία προβλέπεται ότι θα ρευστοποιηθούν εντός μιας λογιστικής χρήσης (π.χ. εμπορεύματα, απαιτήσεις έναντι πελατών, γραμμάτια εισπρακτέα, επιταγές εισπρακτέες)
- **Πάγιο ενεργητικό**: Τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν πρόκειται να ρευστοποιηθούν εντός μιας λογιστικής χρήσης (π.χ. Ακίνητα, μηχανήματα, γραφεία, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις)
- Στο ενεργητικό περιλαμβάνονται «πράγματα με αξία» που διαθέτει η επιχείρηση. Σε αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται:
 - Άυλα περιουσιακά στοιχεία όπως τεχνογνωσία, η φήμη και η πελατεία
 - Υποχρεώσεις άλλων προς την επιχείρηση όπως γραμμάτια τρίτων ή οι προκαταβολές προς προμηθευτές (οι οποίοι έχουν πάρει χρήματα αλλά δεν έχουν δώσει αγαθά / υπηρεσίες).
 - Κ.ο.κ.

Παθητικό

Τα στοιχεία του παθητικού ταξινομούνται σε ομάδες με βάση το κριτήριο της λήξης των υποχρεώσεων (δηλ. κατά πόσο γρήγορα πρέπει να εξοφληθούν οι υποχρεώσεις).

- **Βραχυπρόθεσμο παθητικό** : Οι υποχρεώσεις οι οποίες λήγουν εντός μίας λογιστικής χρήσης. Π.χ. :
 - υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές,
 - γραμμάτια πληρωτέα,
 - υποχρεώσεις για βραχυπρόθεσμα δάνεια,
 - οφειλόμενοι φόροι κ.ο.κ.
- **Μακροπρόθεσμο παθητικό** : Οι υποχρεώσεις οι οποίες λήγουν μετά την πάροδο μίας λογιστικής χρήσης. Π.χ. :
 - Ομολογιακά δάνεια,
 - Υποχρεώσεις για μακροπρόθεσμα δάνεια
- Η έννοια της «**υποχρέωσης προς άλλους**» είναι ευρεία: περιλαμβάνει , π.χ. τις προκαταβολές από πελάτες, καθώς έχει πάρει χρήματα, αλλά τους «χρωστάει» υπηρεσίες και εμπορεύματα που δεν έχει δώσει.

Καθαρή Θέση

- Η διαφορά μεταξύ ενεργητικού και παθητικού
- Τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης μετά την εξόφληση του παθητικού
- Περιλαμβάνει
 - Το κεφάλαιο που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι της επιχείρησης (Ίδια Κεφάλαια, Μετοχικά κεφάλαια, κ.α.)
 - Τακτικό ή έκτακτο αποθεματικό (π.χ. από κέρδη που δεν έχουν διανεμηθεί στους μετόχους)

Σύνταξη Ισολογισμού

- Οι αριθμοί που χρησιμοποιούνται στον Ισολογισμό είναι εκφρασμένοι σε Χρηματικές Μονάδες
- Ο ισολογισμός εκφράζει τη θέση της επιχείρησης που είναι ανεξάρτητη οντότητα από τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης
- Ο ισολογισμός προετοιμάζεται με την παραδοχή ότι η επιχείρηση συνεχίζει τη λειτουργία της
- Τα περιουσιακά στοιχεία (στοιχεία ενεργητικού) εμφανίζονται στην τιμή κόστους

Η μορφή του ισολογισμού

- Στην απλούστερη μορφή του, ο ισολογισμός έχει δύο κάθετες στήλες: Ενεργητικό και Παθητικό / Καθαρή Θέση
- Τα αθροίσματα των δύο στηλών είναι ίσα, σύμφωνα με τη 1^η θεμελιώδη εξίσωση:
 - $E = \Pi + ΚΘ$
- Περισσότερο σύνθετοι ισολογισμοί μπορεί να οργανώνουν το Ενεργητικό/Παθητικό/ Καθαρή Θέση οριζόντια.

Ενεργητικό	Παθητικό
<u>Διαθέσιμο</u> ...	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> ...
<u>Κυκλοφορούν</u> ...	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> ...
<u>Πάγιο</u> ...	Καθαρή Θέση(€)
Σύνολο	Σύνολο

Μετασχηματισμοί

- **Μετασχηματισμοί** : Ονομάζονται οι μεταβολές που επιφέρουν τα λογιστικά γεγονότα στα στοιχεία της πρώτης λογιστικής εξίσωσης.
- Κάθε λογιστικό γεγονός επιφέρει, αύξηση ή μείωση, σε 2 ή περισσότερα στοιχεία της πρώτης λογιστικής εξίσωσης.
- Οι μεταβολές είναι τέτοιες ώστε να ισχύει πάντα η 1^η εξίσωση π.χ.:
 - Αύξηση ενεργητικού και ίδια αύξηση παθητικού
 - Μεταφορά ποσών μεταξύ λογαριασμών του Ενεργητικού
 - Μείωση Ενεργητικού και μείωση Παθητικού και Καθαρής Θέσης
 - Κ.ο.κ.

+ Ε, - Ε	+ Π, - Π
+ Ε, + Π	+ Π, - ΚΘ
+ Ε, + ΚΘ	- Π, + ΚΘ
- Ε, - Π	+ ΚΘ, - ΚΘ
- Ε, - ΚΘ	...Κ.Ο.Κ.

Μετασχηματισμοί

- Οι μετασχηματισμοί αντιστοιχούν σε διάφορες ενέργειες που μεταβάλλουν την επιχείρηση.
- Παράδειγμα: Μία επιχείρηση ιδρύεται και εγγράφεται στα αρμόδια μητρώα.
- **Τη στιγμή αυτή, η επιχείρηση δεν περιέχει ...ΤΙΠΟΤΑ.**

Ενεργητικό (€)	Παθητικό (€)
<u>Διαθέσιμο</u> -	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> -
<u>Κυκλοφορούν</u> -	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> -
<u>Πάγιο</u> -	Καθαρή Θέση(€) -
Σύνολο 0	Σύνολο 0

Μετασχηματισμοί

- Ο ιδιοκτήτης αποφασίζει να διαθέσει 100€ για να αγοράσει ένα γραφείο.
- Βγάζει 100€ από τη τσέπη (Ίδια Κεφάλαια) του και τα βάζει στο «Ταμείο» της επιχείρησης
- Η επιχείρηση αποκτά 100€ στο ταμείο...που αντιστοιχούν σε μετοχικό κεφάλαιο αξίας 100€
- **Αμέσως μετά** ο ισολογισμός έχει την ακόλουθη μορφή:

Ενεργητικό (€)	Παθητικό (€)
<u>Διαθέσιμο</u> Ταμείο 100	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> -
<u>Κυκλοφορούν</u> -	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> -
<u>Πάγιο</u> -	Καθαρή Θέση(€)
	Ίδια Κεφάλαια 100
Σύνολο 100	Σύνολο 100

Μετασχηματισμοί

- Η επιχείρηση αγοράζει ένα γραφείο, αξίας 100€.
- Τα 100€ φεύγουν από το ταμείο.
- Η επιχείρηση έχει αποκτήσει ένα «Πάγιο» στοιχείο: ένα γραφείο αξίας 100€
- Τα ίδια κεφάλαια παραμένουν 100€
- Αμέσως μετά ο ισολογισμός έχει την ακόλουθη μορφή:

Ενεργητικό (€)	Παθητικό (€)
<u>Διαθέσιμο</u> -	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> -
<u>Κυκλοφορούν</u> -	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> -
<u>Πάγιο</u> Έπιπλα 100	Καθαρή Θέση(€) Ίδια Κεφάλαια 100
Σύνολο 100	Σύνολο 100

Μετασχηματισμοί

- Η επιχείρηση αποφασίζει να ξεκινήσει δραστηριότητα για την οποία χρειάζονται πρώτες ύλες.
- Δανείζεται 500€ από τη τράπεζα, με αποπληρωμή τα 5 χρόνια.
- Τα χρήματα μπαίνουν στο ταμείο, και στη συνέχεια χρησιμοποιούνται για την αγορά πρώτων υλών.
- Η επιχείρηση έχει 500€ μακροπρόθεσμο δάνειο και πρώτες ύλες αξίας 500€.
- **Αμέσως μετά** ο ισολογισμός έχει την ακόλουθη μορφή:

Ενεργητικό (€)	Παθητικό (€)
<u>Διαθέσιμο</u> -	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> -
<u>Κυκλοφορούν</u> Πρώτες Ύλες 500	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> Δάνειο 500
<u>Πάγιο</u> Έπιπλα 100	Καθαρή Θέση(€)
	Ίδια Κεφάλαια 100
Σύνολο 600	Σύνολο 600

Μετασχηματισμοί

- Η επιχείρηση δέχεται μία παραγγελία και παίρνει προκαταβολή 50€, τα οποία:
 - Μπαίνουν στο ταμείο
 - Δημιουργούν υποχρέωση προς τον πελάτη της
- Αμέσως μετά ο ισολογισμός έχει την ακόλουθη μορφή:

Ενεργητικό (€)	Παθητικό (€)
<u>Διαθέσιμο</u> Ταμείο 50	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> Προκαταβολές 50
<u>Κυκλοφορούν</u> Πρώτες Ύλες 500	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> Δάνειο 500
<u>Πάγιο</u> Έπιπλα 100	Καθαρή Θέση(€)
	Ίδια Κεφάλαια 100
Σύνολο 650	Σύνολο 650

Μετασχηματισμοί

- Η επιχείρηση:
 - Αναλώνει πρώτες ύλες 50€
 - Παραδίδει προϊόν αξίας 100€ και ο πελάτης το εξοφλεί με άλλα 50€.
 - Η επιχείρηση πληρώνει υπάλληλο 25€
 - Ο ιδιοκτήτης παίρνει 10€ και τα βάζει στη τσέπη του.
- **Αμέσως μετά, ο ισολογισμός διαμορφώνεται όπως στο πλάι.**
- Όμως αποτυπώνουμε μόνο τη **εικόνα** της επιχείρησης μία **δεδομένη στιγμή**.
- Πως μπορούμε να αποτυπώσουμε τη **λειτουργία** της επιχείρησης σε ένα **χρονικό διάστημα**;
 - Πόσα πληρώθηκαν οι υπάλληλοι;
 - Πόσα ήταν τα κέρδη συνολικά;
 - Τι αναλώσαμε από πρώτες ύλες;
 - Πόσο μειώθηκε η αξία των πάγιων στοιχείων;

Ενεργητικό (€)	Παθητικό (€)
<u>Διαθέσιμο</u> Ταμείο 65	<u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>Υποχρεώσεις</u> -
<u>Κυκλοφορούν</u> Πρώτες Ύλες 450	<u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> Δάνειο 500
<u>Πάγιο</u> Έπιπλα 100	Καθαρή Θέση(€) Ίδια Κεφάλαια 100 Αποθεματικό 15
Σύνολο 615	Σύνολο 615

Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης

- **Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως** είναι η λογιστική κατάσταση η οποία εμφανίζει
 - το αποτέλεσμα το οποίο πέτυχε μια επιχείρηση κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου,
 - καθώς και τους προσδιοριστικούς παράγοντες του αποτελέσματος αυτού.
- Το αποτέλεσμα αυτό, το οποίο ονομάζεται **λογιστικό αποτέλεσμα**, μπορεί να είναι **θετικό ή αρνητικό**.
- Το θετικό αποτέλεσμα καλείται **κέρδος**, ενώ το αρνητικό **ζημία**.
- Οι προσδιοριστικοί παράγοντες του αποτελέσματος χρήσης είναι οι εξής:
 - Έσοδα,
 - Έξοδα,
 - Έκτακτα κέρδη
 - Έκτακτες ζημίες.
- Ο ορισμός της έννοιας των παραπάνω προσδιοριστικών παραγόντων είναι πολλές φορές δυσχερής, μιας και για τους παράγοντες αυτούς έχουν δοθεί διάφοροι ορισμοί.

Έσοδα

- Έσοδο είναι κάθε αύξηση της καθαρής θέσης μιας επιχείρησης η οποία προέρχεται από τις δραστηριότητές της.
- Δραστηριότητες οι οποίες δημιουργούν έσοδα μπορεί να είναι:
 - Η πώληση εμπορευμάτων.
 - Η παροχή υπηρεσιών, όπως υπηρεσιών μεταφοράς, εκπαίδευσης, μεσιτείας, ιατρικής περιθάλψεως, ασφαλίσεως επισκευών κλπ.
 - Η εκμίσθωση σε τρίτους στοιχείων ενεργητικού, όπως μηχανημάτων, αυτοκινήτων, οικοπέδων, γεωργικών εκτάσεων κλπ.
- Οι αυξήσεις της καθαρής θέσεως που προέρχονται από νέες εισφορές κεφαλαίου του φορέα, δεν θεωρούνται έσοδα.
- Μια δυνατή διάκριση των εσόδων, είναι εκείνη σύμφωνα με την οποία τα έσοδα διακρίνονται σε λειτουργικά και μη λειτουργικά:
 - Λειτουργικά έσοδα, είναι τα έσοδα που προέρχονται από την ή τις κύριες δραστηριότητες της επιχείρησης.
 - Μη λειτουργικά έσοδα, είναι τα έσοδα που προέρχονται από δευτερεύουσες ή άλλες δραστηριότητες οι οποίες δεν συνδέονται με το κύριο αντικείμενο δράσεως της επιχείρησης.

Έξοδα

- Έξοδο είναι κάθε μείωση της καθαρής θέσης μιας επιχείρησης η οποία προέρχεται από τις δραστηριότητές της.
- Δραστηριότητες οι οποίες δημιουργούν έξοδα μπορεί να είναι:
 - Η παραγωγή εμπορευμάτων.
 - Η ανάλωση στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού, όπως καυσίμων, πρώτων υλών, γραφικής ύλης κλπ.
 - Η απασχόληση υπαλληλικού και εργατικού προσωπικού.
 - Η λήψη έντοκων δανείων ή μίσθωση ξένων περιουσιακών στοιχείων κλπ.
- Οι μειώσεις της καθαρής θέσεως που οφείλονται σε αναλήψεις του φορέα, δεν θεωρούνται έξοδα.
- Μια δυνατή διάκριση των εξόδων, είναι εκείνη σύμφωνα με την οποία τα έσοδα διακρίνονται σε λειτουργικά και μη λειτουργικά:
 - Λειτουργικά έξοδα, είναι τα έξοδα που προέρχονται από την ή τις κύριες δραστηριότητες της επιχείρησης.
 - Μη λειτουργικά έξοδα, είναι τα έξοδα που προέρχονται από δευτερεύουσες ή άλλες δραστηριότητες οι οποίες δεν συνδέονται με το κύριο αντικείμενο δράσεως της επιχείρησης.

Έκτακτα κέρδη

- Έκτακτο κέρδος είναι κάθε αύξηση της καθαρής θέσης μιας επιχείρησης η οποία δεν προέρχεται από τις δραστηριότητές της.
- Τα έκτακτα κέρδη οφείλονται σε γεγονότα τα οποία δεν συνδέονται με τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- Γεγονότα που προκαλούν έκτακτα κέρδη είναι:
 - Κέρδη από λαχεία.
 - Κέρδη από ποινικές ρήτρες.
 - Κέρδη από παραγραφή υποχρεώσεων.
 - Κέρδη από κλήρωση ομολογιών.
- Στην περίπτωση δημιουργίας εκτάκτου κέρδους, εκτός από την αύξηση της καθαρής θέσεως, έχουμε ταυτόχρονα, είτε ισόποση αύξηση σε κάποιο στοιχείο του ενεργητικού, είτε ισόποση μείωση σε κάποιο στοιχείο του παθητικού, είτε συνδυασμό και των δυο μεταβολών.

Έκτακτες ζημίες

- Έκτακτη ζημία είναι κάθε μείωση της καθαρής θέσης μιας οικονομικής μονάδας η οποία δεν προέρχεται από τις δραστηριότητές της.
- Οι έκτακτες ζημίες οφείλονται σε ανεπιθύμητα γεγονότα τα οποία δεν συνδέονται με τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- Γεγονότα που προκαλούν έκτακτες ζημίες είναι:
 - Ζημίες από κλοπή εμπορευμάτων.
 - Ζημίες από φυσικές καταστροφές.
 - Ζημίες από καταστροφή εξοπλισμού.
 - Ζημίες από ποινικές ρήτρες.
- Στην περίπτωση δημιουργίας έκτακτης ζημίας, εκτός από την μείωση της καθαρής θέσεως, έχουμε ταυτόχρονα είτε ισόποση μείωση σε κάποιο στοιχείο του ενεργητικού, είτε ισόποση αύξηση σε κάποιο στοιχείο του παθητικού, είτε συνδυασμό και των δυο μεταβολών.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης: Βασική μορφή

+Κύκλος εργασιών

-Κόστος Πωληθέντων

ΜΙΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

+Άλλα λειτουργικά Έσοδα

-Άλλα λειτουργικά Έξοδα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

+Μη λειτουργικά Έσοδα

-Μη λειτουργικά Έξοδα

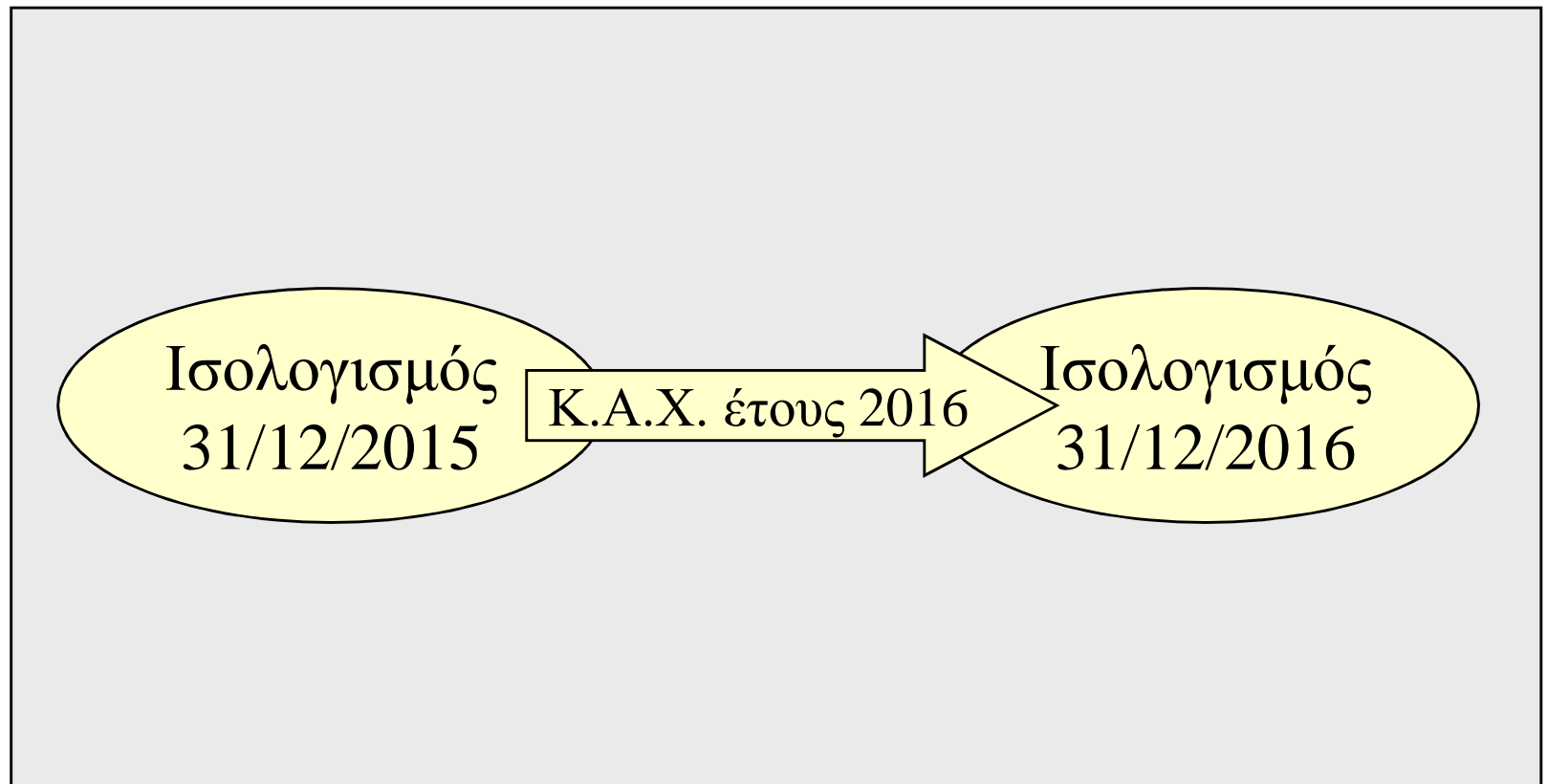
+Έκτακτα Έσοδα

-Έκτακτα Έξοδα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Σύνδεση ισολογισμού και ΚΑΧ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης

$$\begin{aligned} \text{ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΣΕΩΣ} = & \text{Κ.Θ. τέλους χρήσεως} \\ & - \text{Κ.Θ. αρχής χρήσεως} \\ & - \text{Εισφορές} \\ & + \text{Αναλήψεις} \end{aligned}$$

Εύκολος προσδιορισμός αποτελέσματος

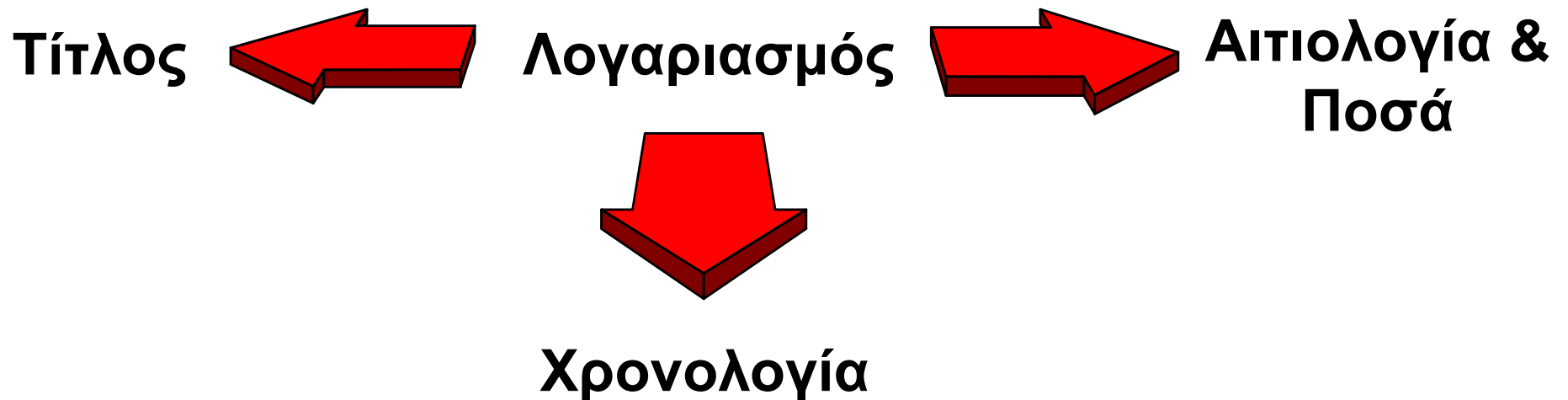

Άγνωστοι οι παράγοντες που διαμορφώνουν το αποτέλεσμα

Λογιστικοί Λογαριασμοί

Λογαριασμός: Είναι η κατηγορία η οποία περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα στοιχεία μιας επιχείρησης τα οποία έχουν κάποιο κοινό γνώρισμα, καθώς και το μέσο δια του οποίου παρακολουθούνται κατά χρονολογική σειρά οι μεταβολές των στοιχείων αυτών.

Λογιστικοί λογαριασμοί & παράμετροι εξάρτησής τους

Ο αριθμός και το είδος των λογαριασμών που τηρεί μια επιχείρηση εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, οι κυριότεροι των οποίων είναι οι εξής:

- Το αντικείμενο δράσεως της επιχείρησης. π.χ. Μια επιχείρηση με βιομηχανική δραστηριότητα δημιουργεί ορισμένους λογαριασμούς για να παρακολουθεί διάφορα στοιχεία τα οποία δεν έχει π.χ. μια εμπορική επιχείρηση, όπως πρώτες ύλες, έτοιμα προϊόντα, μηχανολογικό εξοπλισμό κλπ.
- Το μέγεθος της επιχείρησης. π.χ. Μια επιχείρηση με υποκαταστήματα πρέπει να τηρεί ορισμένους λογαριασμούς για να παρακολουθεί εκείνα τα στοιχεία, τα οποία δεν έχει μια επιχείρηση με ένα μόνο υποκατάστημα.
- Οι νομοθετικές ρυθμίσεις. π.χ. Η νομοθεσία προβλέπει σε πολλές περιπτώσεις συγκεκριμένους λογαριασμούς τους οποίους πρέπει να τηρούν οι επιχειρήσεις.
- Οι πληροφοριακές απαιτήσεις της διοίκησης της επιχείρησης. π.χ. Κάθε επιχείρηση καθορίζει τον αριθμό και το είδος των λογαριασμών, με βάση τη δυνατότητα που έχει για την αξιοποίηση των πληροφοριών που παρέχουν οι λογαριασμοί, αλλά και το κόστος που απαιτείται για την τήρησή τους.

Λογαριασμοί Ενεργητικού

Παραδείγματα:

- Ταμείο
- Ακίνητα ή Κτίρια
- Μηχανήματα
- Έπιπλα / Σκεύη
- Πρώτες ύλες
- Αυτοκίνητα
- Πελάτες
- Εμπορεύματα
- Προϊόντα
- Γραμμάτια Εισπρακτέα
- Ενοίκια Προπληρωθέντα
- Επιταγές Εισπρακτέες
- Έσοδα Εισπρακτέα (από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους)
- Προμήθειες Εισπρακτέες
- Χρεόγραφα
- Καταθέσεις
- Προκαταβολές (π.χ. σε προμηθευτές)
- Τεχνογνωσία

Λογαριασμοί Παθητικού

Παραδείγματα:

- Αμοιβές Προσωπικού Πληρωτέες
- Αμοιβές Τρίτων Πληρωτέες
- Γραμμάτια Πληρωτέα
- Δάνεια
- Προμηθευτές
- Φόροι Πληρωτέοι
- Κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών οργανισμών
- Κρατήσεις & Εισφορές Πληρωτέες
- Ομολογιακό Δάνειο
- Προκαταβολές (π.χ. από πελάτες)

Λογαριασμοί Καθαρής Θέσης

Παραδείγματα:

- Ίδιο κεφάλαιο ή Κεφάλαιο (υποχρεώσεις ατομικής επιχείρησης προς τον φορέα της).
- Μετοχικό κεφάλαιο (υποχρεώσεις ανωνύμου εταιρείας προς τους μετόχους της).
- Τακτικό αποθεματικό (κέρδη της εταιρείας που δεν έχουν διανεμηθεί-υποχρεωτικός από το νόμο λογαριασμός)
- Εκτακτο αποθεματικό (κέρδη της εταιρείας που δεν έχουν διανεμηθεί-προαιρετικός λογαριασμός)

Λογαριασμοί Εσόδων

Παραδείγματα:

- Πωλήσεις ή έσοδα από πωλήσεις.
- Έσοδα από ενοίκια.
- Έσοδα από μερίσματα.
- Έσοδα από προμήθειες.
- Έσοδα από συμμετοχές.
- Έσοδα από τόκους.

Λογαριασμοί Εξόδων

Παραδείγματα:

- Αμοιβές προσωπικού.
- Αμοιβές τρίτων.
- Αποσβέσεις (κτηρίων, οχημάτων, μηχανημάτων κλπ.)
- Γενικά έξοδα.
- Έξοδα ενοικίων.
- Εργοδοτικές εισφορές.
- Έξοδα διαφημίσεων.
- Καύσιμα αναλωθέντα.
- Κόστος πωληθέντων εμπορευμάτων.
- Φόροι και τέλη.
- Τόκοι χρεωστικοί ή Τόκοι και προμήθειες.

Απόσβεση Παγίων Στοιχείων

- **Λογιστική Απόσβεση (depreciation):** Το κόστος των υπηρεσιών του πάγιου στοιχείου οι οποίες έχουν εξαντληθεί (π.χ. από τη συνεχή χρήση του παγίου ή από την οικονομική απαξίωσή του)
- **Ωφέλιμη Ζωή:** Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να εξαντληθούν οι υπηρεσίες που υπάρχουν σε ένα πάγιο στοιχείο.
- **Αναπόσβεστη Αξία:** Το κόστος των υπηρεσιών που παραμένουν στο πάγιο στοιχείο.
- **Υπολειμματική Αξία:** Το καθαρό ποσό στο οποίο εκτιμάται ή υπολογίζεται ότι θα πωληθεί το πάγιο στο τέλος της ωφέλιμης ζωής του.
- **Αποσβεστέα Αξία = Κόστος Κτήσης – Υπολειμματική Αξία**

Μέθοδος της Σταθερής Απόσβεσης (Straight-line Method)

- Βασικές Παραδοχές της Μεθόδου : 1) Υπολειμματική Αξία = 0, 2) Οι υπηρεσίες που εξαντλούνται κάθε χρόνο είναι ποσοτικώς και ποιοτικώς ίδιες.
- Συντελεστής Αποσβέσεως (επί του αποσβεστέου κόστους) : Το πηλίκο της μονάδας δια του αριθμού των ετών της ωφέλιμης ζωής (π.χ. 1/10)
 - Παράδειγμα
Κόστος κτήσης = 500.000
Συντελεστής απόσβεσης = 1/8 ή 12,5%
Αποσβεστέο κόστος = 500.000 – 0 = 500.000
Ετήσια απόσβεση = 500.000 x 12,5% = 62.500

Ανάλυση Νεκρού Σημείου

Η ανάλυση του Νεκρού Σημείου είναι ένα σπουδαίο χρηματοοικονομικό μέσο και αποτελεί βασικά μια αναλυτική τεχνική για μελέτη, έρευνα και συμπεράσματα γύρω από τη σχέση των σταθερών εξόδων, των μεταβλητών εξόδων, των εισπράξεων και των κερδών οποιασδήποτε εκμετάλλευσης.

Ανάλυση Νεκρού Σημείου

Χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις ως εργαλείο για τη λήψη μελλοντικών αποφάσεων, καθώς βοηθάει στην απάντηση ερωτήσεων όπως:

- ❑ Αν η τιμή αυξηθεί τι θα συμβεί στο νεκρό σημείο;
- ❑ Αν η εταιρεία εισάγει μια νέα γραμμή παραγωγής πόσα τεμάχια από το νέο προϊόν πρέπει να πουληθούν για να επιτευχθεί το νεκρό σημείο;
- ❑ Αν πρόκειται για επιχείρηση που μόλις ξεκινάει, ποιο είναι το επίπεδο παραγωγής προκειμένου να αποφευχθεί ζημία;
- ❑ Τι θα συμβεί στο νεκρό σημείο αν τα κόστη προβλέπεται να αυξηθούν;
- ❑ Θα ήταν χαμηλότερο το νεκρό σημείο αν μέρη του προϊόντος αγοράζονταν από εξωτερικούς προμηθευτές και δεν παράγονταν στην επιχείρηση;

Σημασία Νεκρού Σημείου

- Κάθε επιχείρηση θα πρέπει να μελετάει με προσοχή τις σχέσεις μεταξύ κόστους, όγκου παραγωγής, εσόδων και κέρδους. Πρέπει να βρει ποιοι παράγοντες επηρεάζουν το κέρδος και πως αυτό διαμορφώνεται κάτω από διαφορετικές συνθήκες οι οποίες υπάρχουν στο περιβάλλον που η επιχείρηση δρα και αναπτύσσεται.

Υπολογισμός νεκρού σημείου

Την ανάλυση του «νεκρού σημείου» θα πρέπει να την θεωρήσουμε σαν οδηγό για τη λήψη ορθολογικών επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο υπολογισμός του «νεκρού σημείου» δείχνει το ύψος πωλήσεων (κύκλου εργασιών), που πρέπει να πραγματοποιηθεί μια επιχείρηση, για να καλύπτονται τόσο οι σταθερές όσο και οι μεταβλητές δαπάνες της. Με άλλα λόγια, δείχνει μέχρι ποίου σημείου είναι δυνατός ο περιορισμός των πωλήσεων της επιχείρησης, χωρίς αυτή να παρουσιάζει κέρδος ή ζημιά. Κάθε επιχείρηση έχει το δικό της «νεκρό σημείο» και είναι εκείνο στο οποίο οι πωλήσεις της ισούνται με το συνολικό κόστος παραγωγής των προϊόντων της, οπότε το οικονομικό της αποτέλεσμα είναι μηδέν.

Λειτουργία Νεκρού Σημείου

Τα έσοδα της επιχείρησης θα πρέπει να καλύπτουν τα εξής:

- ❑ Το κόστος που απαιτείται για την παραγωγή των προϊόντων (π.χ. πρώτες ύλες, κεφαλαιουχικός εξοπλισμός, εργατικά, γενικά έξοδα παραγωγής, κλπ.)
- ❑ Το κόστος του Marketing, της προώθησης πωλήσεων και της διαφήμισης για τα προϊόντα της
- ❑ Τα γενικά διοικητικά έξοδα.
- ❑ Το ποσό του κέρδους που αναμένει να πραγματοποιήσει κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Λειτουργία Νεκρού Σημείου (2)

Στην περίπτωση κατά την οποία η επιχείρηση καλύπτει με τις πωλήσεις της τα τρία πρώτα από τα παραπάνω στοιχεία τότε λέμε ότι λειτουργεί στο νεκρό σημείο του κύκλου εργασιών της.

Ορισμός

- **Νεκρό Σημείο** μίας Επιχείρησης, είναι το αναγκαίο ύψος των Πωλήσεων (Τζίρου), το οποίο εάν πραγματοποιήσει η Επιχείρηση, καλύπτει όλα της τα έξοδα, δηλαδή δεν πραγματοποιεί ούτε κέρδος ούτε ζημία.

Διαφορετικές Εκφράσεις Νεκρού Σημείου

Εκφράζεται κατά διάφορους τρόπους:

- Ως αξία πωλήσεων: Σε τι ύψος πωλήσεων (τζίρου) η επιχείρηση δεν πραγματοποιεί ούτε κέρδος ούτε ζημία.
- Ως ποσοστό % των Πωλήσεων: Σε ποιο ποσοστό επί των προβλεπόμενων πωλήσεων, η επιχείρηση δεν πραγματοποιεί ούτε κέρδος ούτε ζημία.
- Ως ποσότητα Πωλήσεων: Πόσα προϊόντα (ή άλλη μονάδα μέτρησης) πρέπει να πωλήσει η επιχείρηση για να μην πραγματοποιήσει ούτε κέρδος ούτε ζημία.
- Ως χρόνος: Σε ένα ετήσιο χρονικό ορίζοντα, πόσους μήνες θα χρειασθεί η επιχείρηση για να πραγματοποιήσει εκείνες τις πωλήσεις που θα την φέρουν σε σημείο να μην πραγματοποιήσει ούτε κέρδος ούτε ζημία.

Οι συνιστώσες του Νεκρού Σημείου

- Οι συνιστώσες του Νεκρού Σημείου είναι οι Πωλήσεις, τα Έσοδα και τα Έξοδα.
- Τα έξοδα διακρίνονται σε σταθερά έξοδα και μεταβλητά.

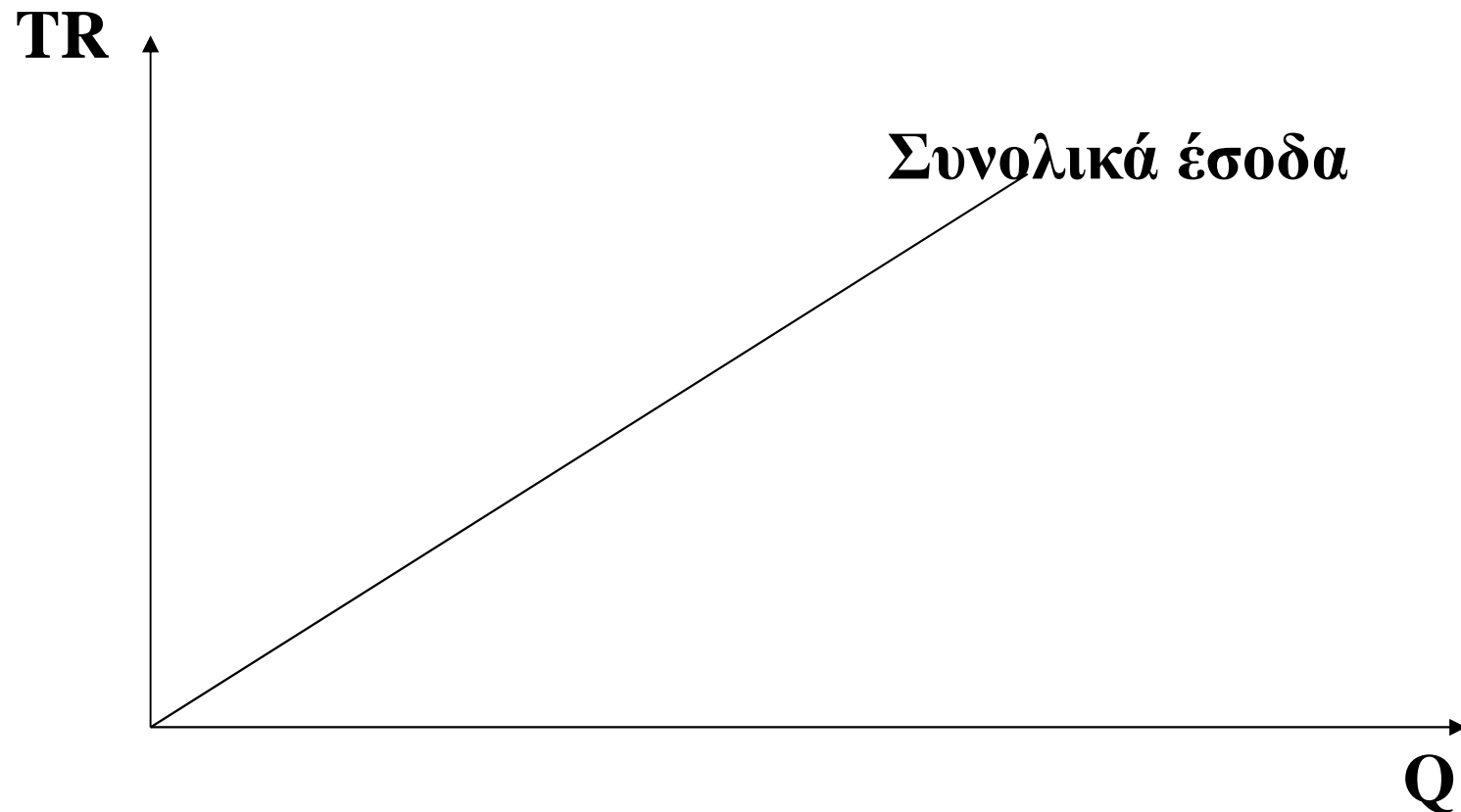

Συνολικά Έσοδα

- Τα συνολικά έσοδα των πωλήσεων είναι ίσα με τον αριθμό των πωλουμένων μονάδων (Q) επί την τιμή πωλήσεως κατά μονάδα προϊόντος (P). Δηλαδή $TR = Q \cdot P$.
- Εάν η συνάρτηση των εσόδων είναι γραμμική μπορούμε να απεικονίσουμε γραφικά ως εξής:

Γραφική Απεικόνιση Συνολικά Έσοδα

Σταθερά Έξοδα

- Σταθερά, ονομάζονται τα έξοδα, τα οποία πραγματοποιούνται σε κάθε περίπτωση, άσχετα με το αν λειτουργεί ή όχι η επιχείρηση ή αλλιώς ανεξάρτητα από τον βαθμό απασχόλησης.

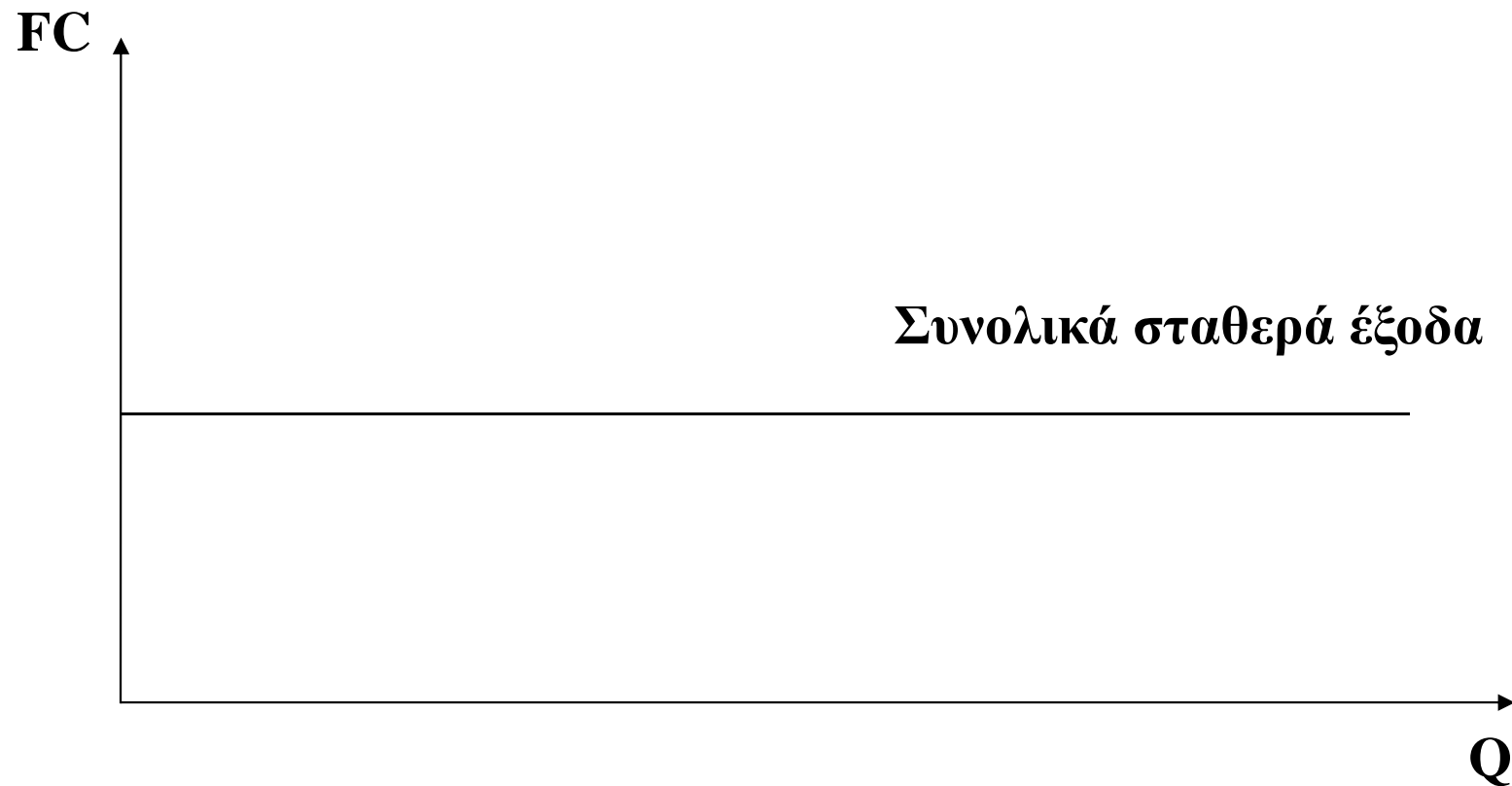
Τέτοια έξοδα είναι:

Ενοίκια, Μισθοί διοικητικού προσωπικού, αποσβέσεις, Ασφάλιστρα, χρηματοοικονομικά έξοδα κ.α.

- Είναι φανερό ότι όσο αυξάνει ο αριθμός των παραγόμενων μονάδων προϊόντος τόσο τα σταθερά έξοδα κατά μονάδα ελαττώνονται.

Γραφική Απεικόνιση Σταθερά Έξοδα

Μεταβλητά έξοδα

- Μεταβλητά, ονομάζονται τα έξοδα, τα οποία είναι συνυφασμένα απόλυτα με τη λειτουργία της επιχείρησης και το ύψος της παραγωγικής δραστηριότητας

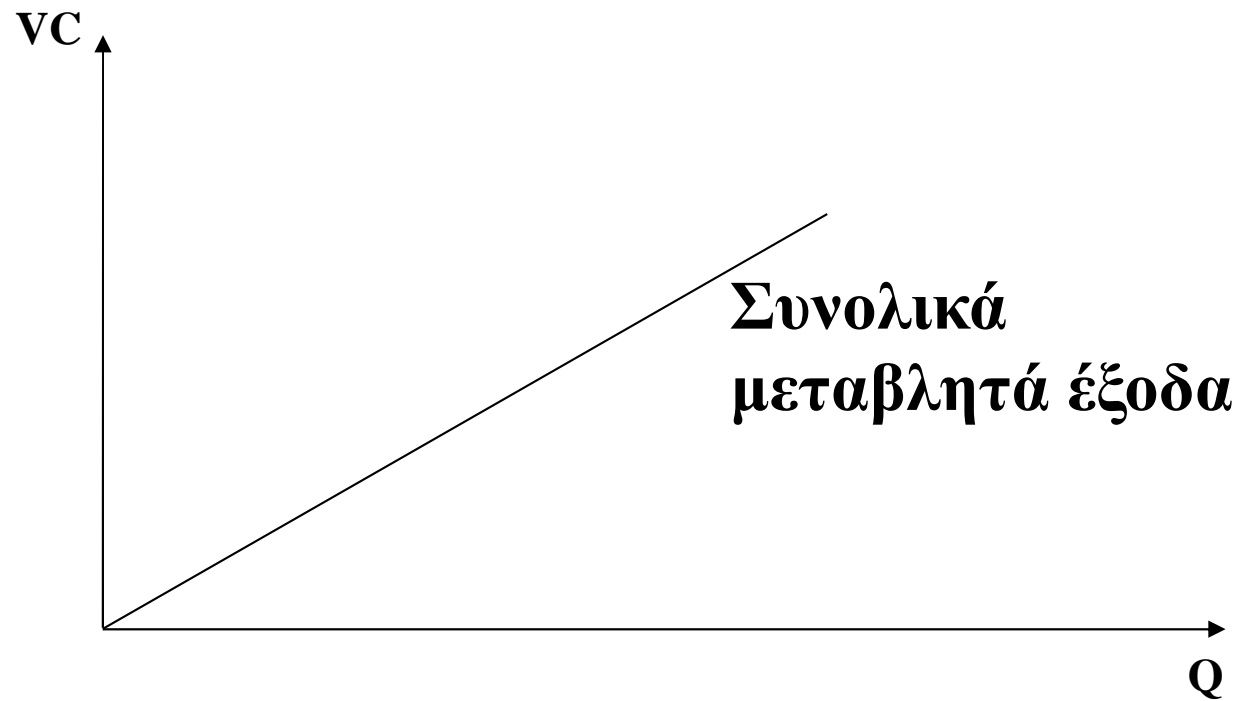
Τέτοια έξοδα είναι:

Ηλεκτρικό Ρεύμα, αναλώσιμα, πρώτες ύλες, μισθοί εργαζομένων στα παραγωγικά τμήματα, κ.α.

- Όσο αυξάνει η παραγωγή αυξάνουν και τα μεταβλητά έξοδα. Διακρίνουμε το κατά μονάδα μεταβλητό κόστος V και το συνολικό μεταβλητό κόστος που είναι $VC = V \cdot Q$

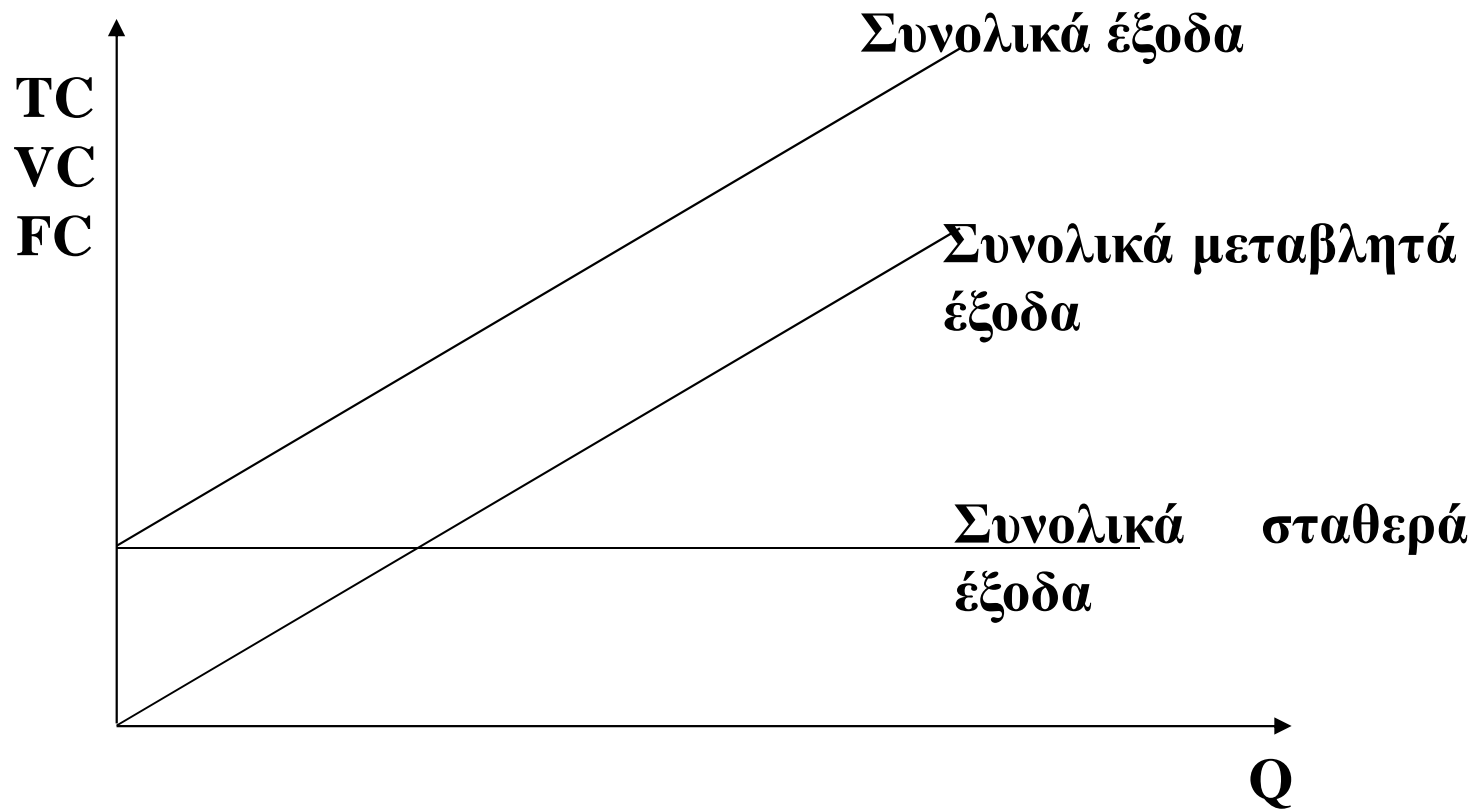

Γραφική Απεικόνιση Μεταβλητά Έξοδα

Συνολικά Έξοδα

- Το άθροισμα των σταθερών και μεταβλητών εξόδων μας δίνει τα συνολικά έξοδα. Επομένως $TC = FC + VC$.

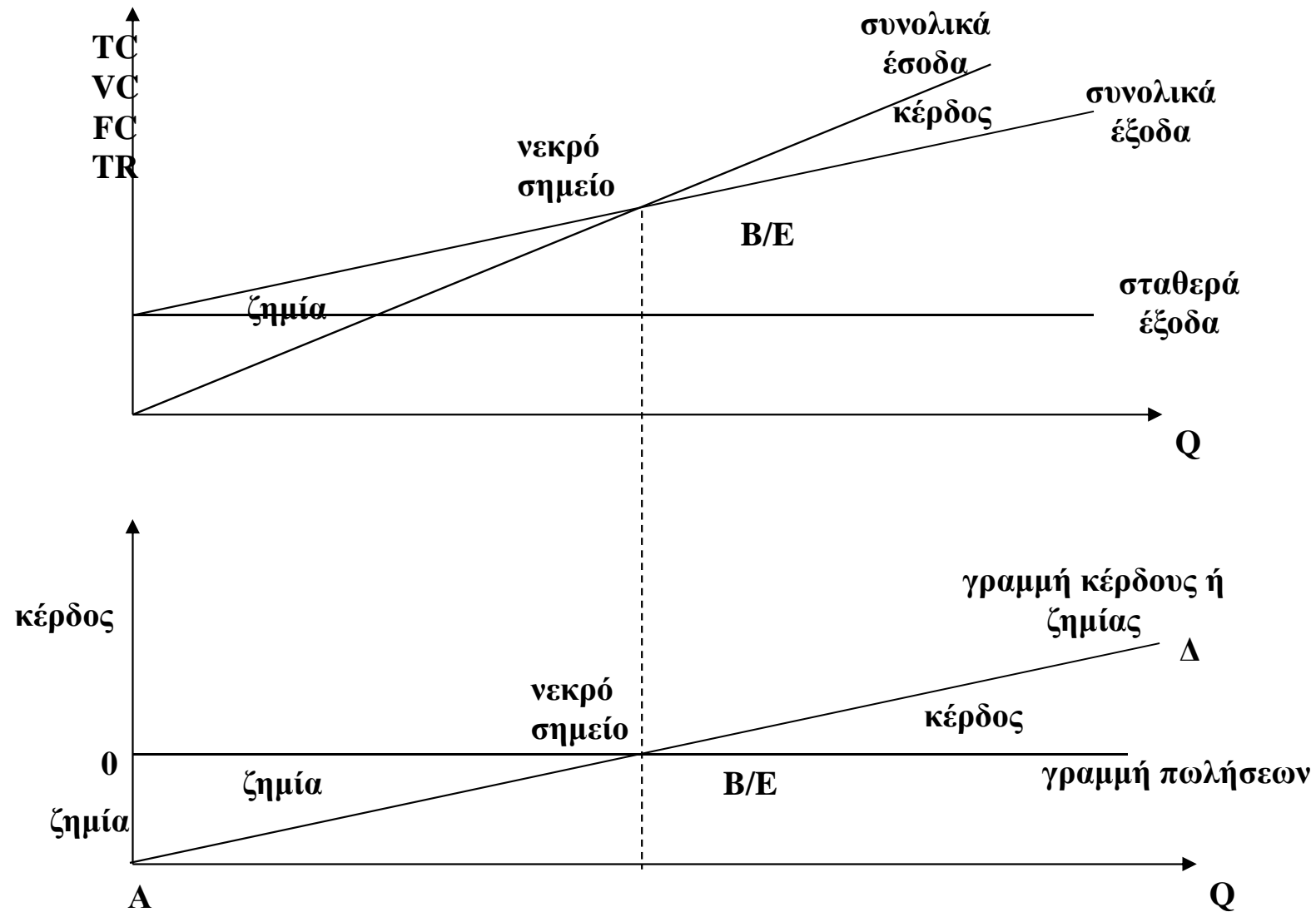

Το Νεκρό Σημείο

- **Φέροντας μαζί τα διαγράμματα των συνολικών εσόδων και συνολικών εξόδων μπορούμε να δούμε το νεκρό σημείο της επιχείρησης, το οποίο είναι το σημείο τομής των δύο συναρτήσεων.**

Γραφική Απεικόνιση: Νεκρό Σημείο

Εργαστήριο Συστημάτων Αποφάσεων & Διοίκησης Ε.Μ.Π.

Οργάνωση και Διοίκηση, 3^ο Εξάμηνο

Μεταβολές των εσόδων και εξόδων

- Το συνολικό κέρδος της επιχείρησης προσδιορίζεται από την αλληλεπίδραση των τριών βασικών μεταβλητών, των εσόδων των σταθερών εξόδων και των μεταβλητών εξόδων
- Όταν επέλθει οποιαδήποτε μεταβολή σε μία ή περισσότερες από τις συναρτήσεις αυτές θα μεταβληθεί και το συνολικό κέρδος της επιχείρησης.
- Μπορεί για παράδειγμα να έχουμε μεταβολή της τιμής πώλησης του προϊόντος οπότε θα έχουμε μεταβολή των συνολικών εσόδων. Μπορεί να έχουμε μεταβολή των σταθερών εξόδων, π.χ. αύξηση των ενοικίων που πληρώνει η επιχείρηση και τέλος, μπορεί να έχουμε μεταβολή των μεταβλητών εξόδων π.χ. μείωση της τιμής των πρώτων υλών.

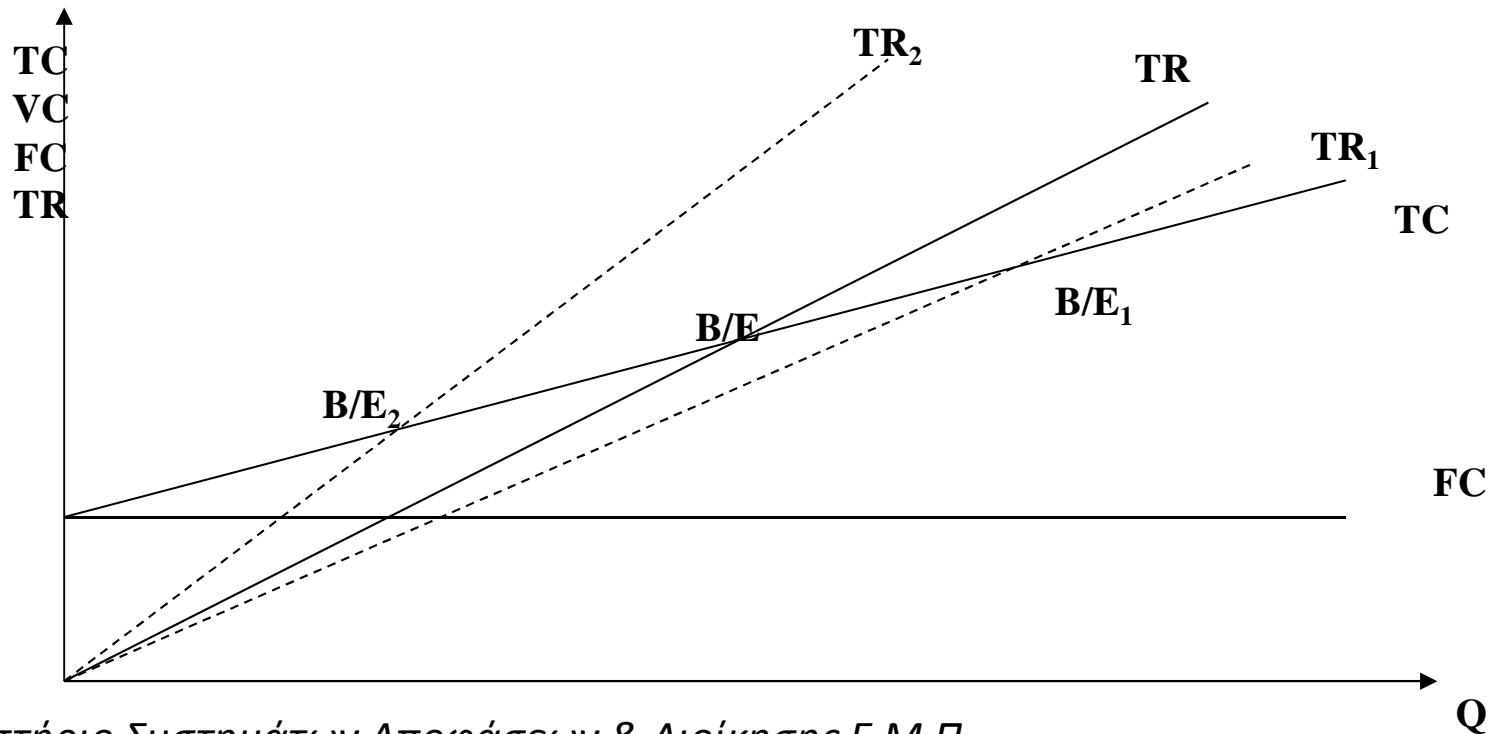
Εργαστήριο Συστημάτων Αποφάσεων & Διοίκησης Ε.Μ.Π.

Οργάνωση και Διοίκηση, 3^ο Εξάμηνο

Μεταβολή των συνολικών εσόδων

- Μια αύξηση της τιμής πώλησης του προϊόντος επιφέρει μεταβολή της γραμμής συνολικών εσόδων. Φυσικά για να βρεθεί η ακριβής νέα θέση της γραμμής εσόδων έχει σημασία η ελαστικότητα ζήτησης του προϊόντος, αν δηλαδή η ζήτηση είναι ελαστική ή ανελαστική ή ίσως και μοναδιαία. Σε περίπτωση που η ζήτηση είναι ελαστική τα συνολικά έσοδα από αύξηση της τιμής θα είναι μειωμένα, επομένως η νέα γραμμή συνολικών εσόδων θα βρίσκεται κάτω από την αρχική (γραμμή TR1 στο διάγραμμα). Αν η ζήτηση είναι ανελαστική η νέα γραμμή συνολικών εσόδων θα βρίσκεται πάνω από την αρχική (γραμμή TR2 στο διάγραμμα).

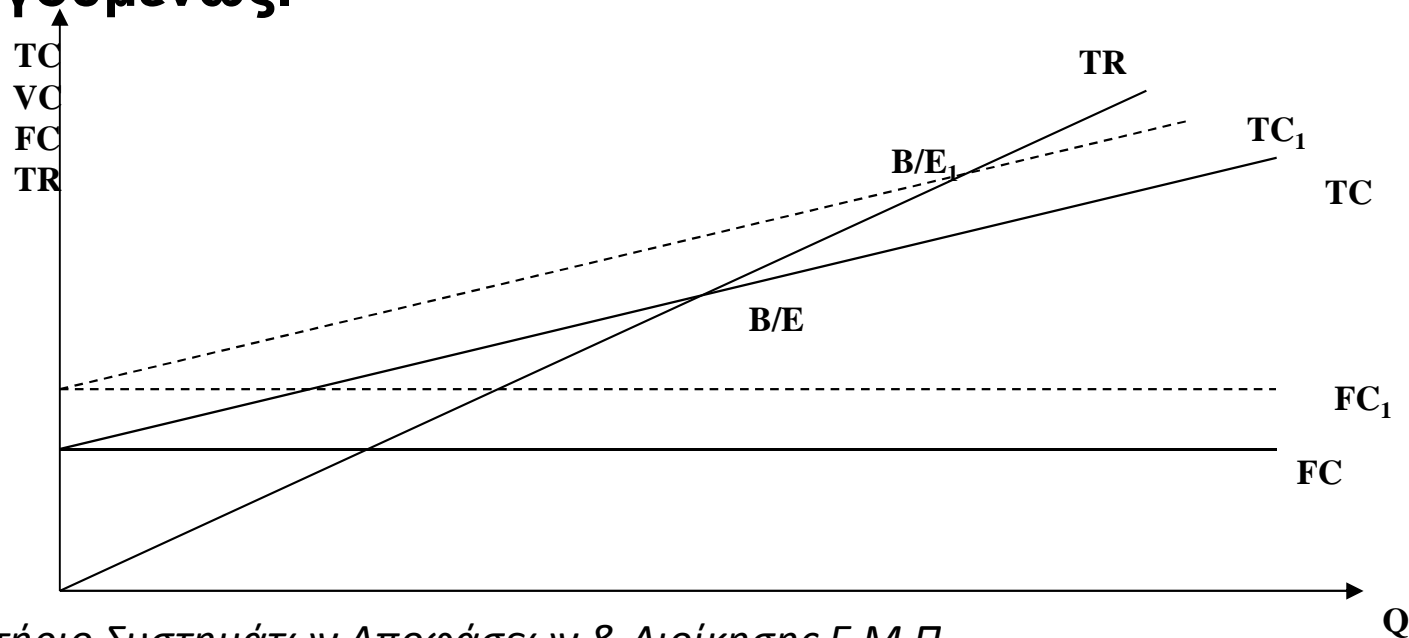
Εργαστήριο Συστημάτων Αποφάσεων & Διοίκησης Ε.Μ.Π.

Οργάνωση και Διοίκηση, 3^ο Εξάμηνο

Μεταβολή στα σταθερά έξοδα

- Ας υποθέσουμε ότι αυξάνουν τα ενοίκια που η επιχείρηση πληρώνει καθώς επίσης και τα ασφάλιστρα. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε μια αύξηση των σταθερών εξόδων που συνεπάγεται μετατόπιση της γραμμής των σταθερών εσόδων προς τα πάνω. Το ίδιο θα συμβεί και με τη γραμμή συνολικών εσόδων και επομένως το νέο νεκρό σημείο επιτυγχάνεται σε μεγαλύτερο όγκο παραγωγής από ότι προηγουμένως.

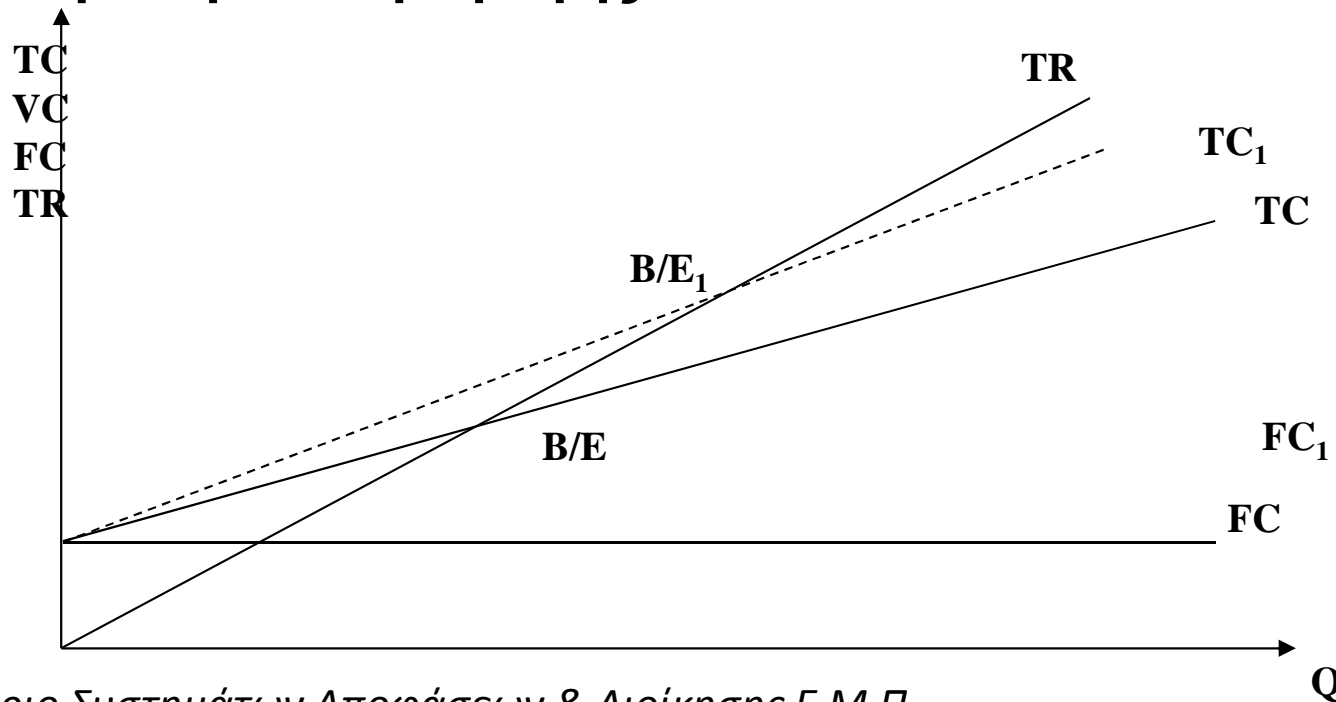
Εργαστήριο Συστημάτων Αποφάσεων & Διοίκησης Ε.Μ.Π.

Οργάνωση και Διοίκηση, 3^ο Εξάμηνο

Μεταβολή των μεταβλητών εξόδων

Ας υποθέσουμε ότι αυξάνονται οι μισθοί ή ότι η επιχείρηση αποφασίζει να χρησιμοποιήσει για τα προϊόντα της ακριβότερη συσκευασία. Τότε έχουμε αύξηση των μεταβλητών εξόδων και κατά συνέπεια και των συνολικών εξόδων. Το νέο νεκρό σημείο βρίσκεται σε υψηλότερο όγκο παραγωγής.

Προσδιορισμός του Νεκρού Σημείου

Για τον προσδιορισμό του νεκρού σημείου όπως αναφερθήκαμε παραπάνω ενός τμήματος εκμετάλλευσης ή συνολικά μιας επιχείρησης, λαμβάνονται υπόψη:

- Τα έσοδα του κλάδου της επιχείρησης
- Τα σταθερά έξοδα
- Τα αναλογικά έξοδα (Μεταβλητά)

Ο προσδιορισμός του Νεκρού Σημείου πραγματοποιείται, είτε Μαθηματικά είτε με γραφική παράσταση.

Μαθηματικός Προσδιορισμός

Μαθηματικά ο προσδιορισμός του Ν. Σ. γίνεται όπως ήδη αναφέρθηκε με απλή εξίσωση και με βάση τη σκέψη:

- Τα Έσοδα (κύκλος εργασιών ή τζίρος) είναι ίσα με το σύνολο των δαπανών που καταναλώθηκαν με σκοπό την πραγματοποίηση των εσόδων και οι οποίες αποτελούνται από Σταθερές (Σ) και Μεταβλητές (Μ) δαπάνες, συν ή μείον το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία (Α)). Δηλαδή:

$$ΚΕ = Σ + Μ \pm Α$$

- Όταν δεν υπάρχει αποτέλεσμα, όπως στην περίπτωση του Νεκρού σημείου, τότε το $A = 0$ οπότε στο Ν. Σ. θα έχουμε :

$$Κ.Ε. = Σ + Μ$$

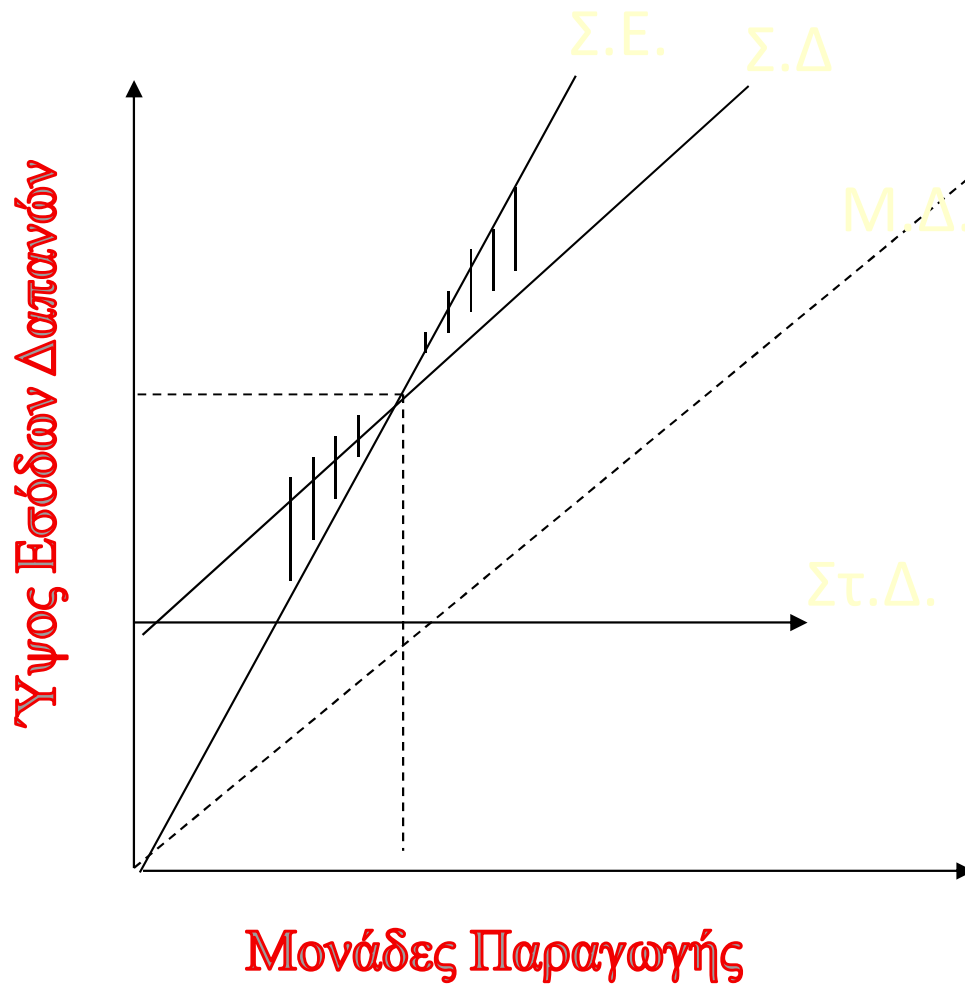

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

Διαγραμματικά, το Νεκρό σημείο του κύκλου εργασιών απεικονίζεται σε γραφική παράσταση στην οποία απεικονίζονται οι καμπύλες μεταβολής των εσόδων και των αντίστοιχων δαπανών της επιχείρησης, σε συνάρτηση με το βαθμό παραγωγικής δραστηριότητας.

Διαγραμματική Απεικόνιση

Όπου

Ν.Σ.: Νεκρό σημείο κύκλου εργασιών

Σ.Ε.: Σύνολο εσόδων

Μ.Δ.: Μεταβλητές δαπάνες (Μ)

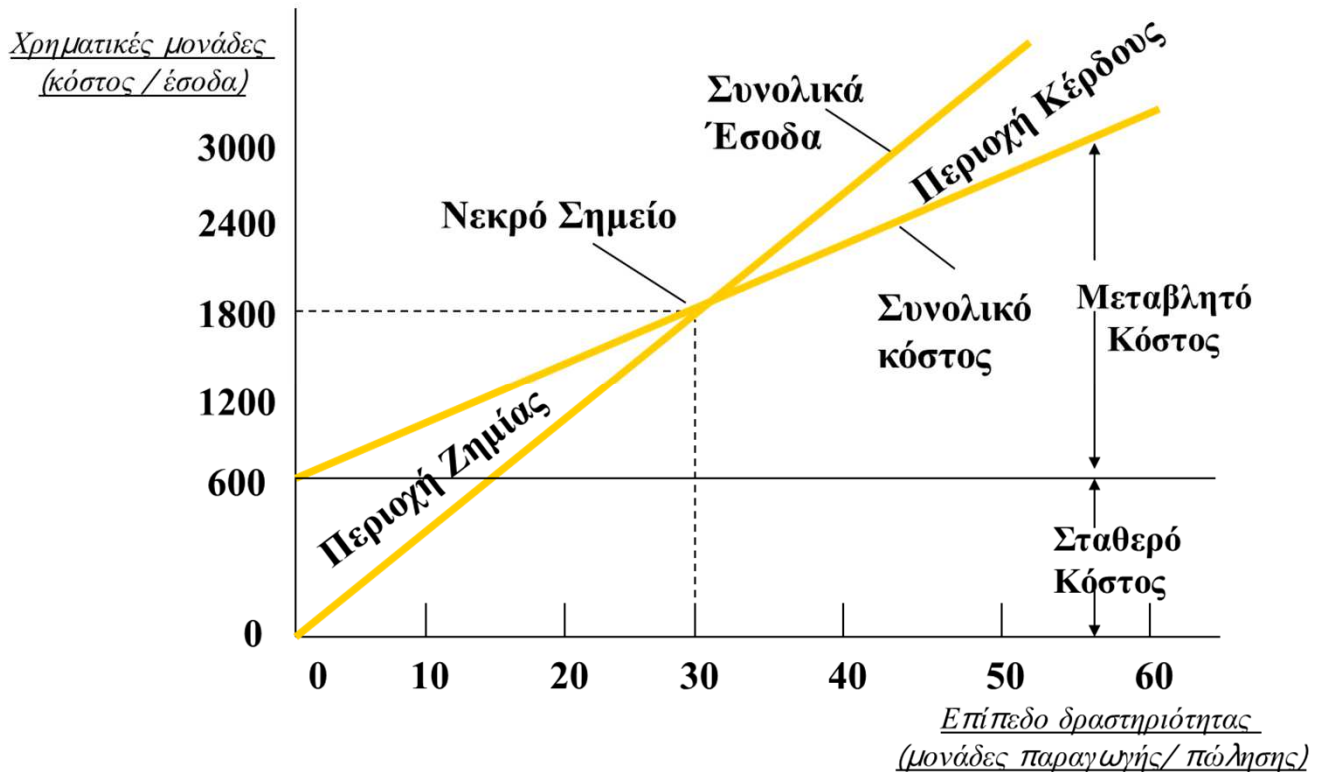
Στ.Δ.: Σταθερές δαπάνες (Σ)

Σ.Δ.: Συνολικές δαπάνες (Σ + Μ)

Παράδειγμα Ανάλυσης Νεκρού Σημείου

- Έστω ότι η επιχείρηση ΑΩ παράγει ένα προϊόν, το οποίο πουλάει προς 60€ ανά μονάδα. Τα σταθερά της έξοδα (FC) είναι 600€ το έτος και το μεταβλητό κόστος είναι 40€ ανά μονάδα προϊόντος. Το παρόν επίπεδο παραγωγής είναι 60 μονάδες. Ζητείται να βρεθεί το «Νεκρό Σημείο» της επιχείρησης σε μονάδες πωλήσεων

Μικτό Περιθώριο Κέρδους

- Περιθώριο κέρδους (contribution margin) είναι το ποσό εκείνο που απομένει μετά την αφαίρεση από την τιμή πώλησης των μεταβλητών δαπανών και το οποίο όμως διατίθεται για να καλυφθούν πρώτα οι σταθερές δαπάνες και ό,τι απομένει αποτελεί κέρδος.
 - Περιθώριο Κέρδους = $P - V = 60 - 40 = 20$

Εφόσον κάθε μονάδα πωλήσεων συνεισφέρει 20€ για σταθερές δαπάνες, τότε το Νεκρό Σημείο σε μονάδες πωλήσεων βρίσκεται από τον τύπο:

$$N\Sigma = \frac{FC \pm A}{P - V}$$

Περιθώριο Ασφαλείας

- Η διαφορά μεταξύ των πραγματικών πωλήσεων μιας επιχείρησης και των πωλήσεων της στο νεκρό σημείο αποτελεί το περιθώριο ασφαλείας (margin of safety) της.

Αριθμοδείκτης Περιθωρίου
Ασφαλείας

$$= 100 \times \frac{\text{Περιθώριο Ασφαλείας}}{\text{Πραγματικές Πωλησεις (Αξιας)}}$$

Όπου:

Περιθώριο Ασφαλείας = Πραγματικές Πωλήσεις – Πωλήσεις στο Νεκρό Σημείο

Περιορισμοί Ανάλυσης Νεκρού Σημείου

- Η όλη ανάλυση στηρίζεται σε υποθέσεις όπως η γραμμική υπόθεση, οι οποίες σπάνια συμβαίνουν. Ακόμα και όταν η ανάλυση και το διάγραμμα είναι μη γραμμικά περιορίζονται στην παρουσίαση ενός μόνο προϊόντος.
- Θεωρείται ότι όλη η παραγωγή πωλείται και δεν κρατούνται αποθέματα.
- Η ανάλυση του νεκρού σημείου είναι στατική και όχι δυναμική, ενώ το σχεδιάγραμμα αναφέρεται σε συγκεκριμένες συνθήκες και χρονική περίοδο.
- Η αποτελεσματικότητα της ανάλυσης εξαρτάται από την ποιότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των συναρτήσεων κόστους και εσόδων.

Εφαρμογές

Για ποιο λόγο μπορεί μια επιχείρηση να θέλει να μειώσει το νεκρό σημείο της;

- Χαμηλότερο N/Σ → Μεγαλύτερο κέρδος και άρα μεγαλύτερα περιθώρια ελιγμού σε όρους ανάπτυξης προϊόντων, νέων επενδύσεων, R&D,
- Υψηλό N/Σ → Μεγαλύτερο εύρος πελατών,
- Χαμηλό N/Σ → Σε συνδυασμό με υγιή περιθώρια κέρδους δημιουργούν τις δυνατότητες για εξειδικευμένες αγορές, ελκυστικά σχέδια προϊόντων, υψηλό αναγνώριση σήματος και άρα καλύτερη προστασία από τους ανταγωνιστές.

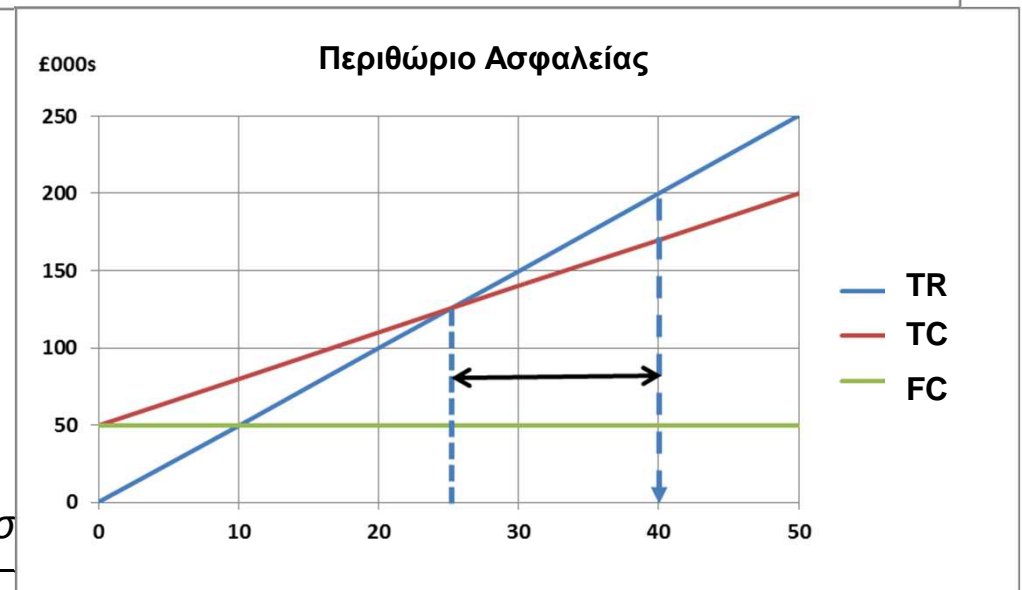
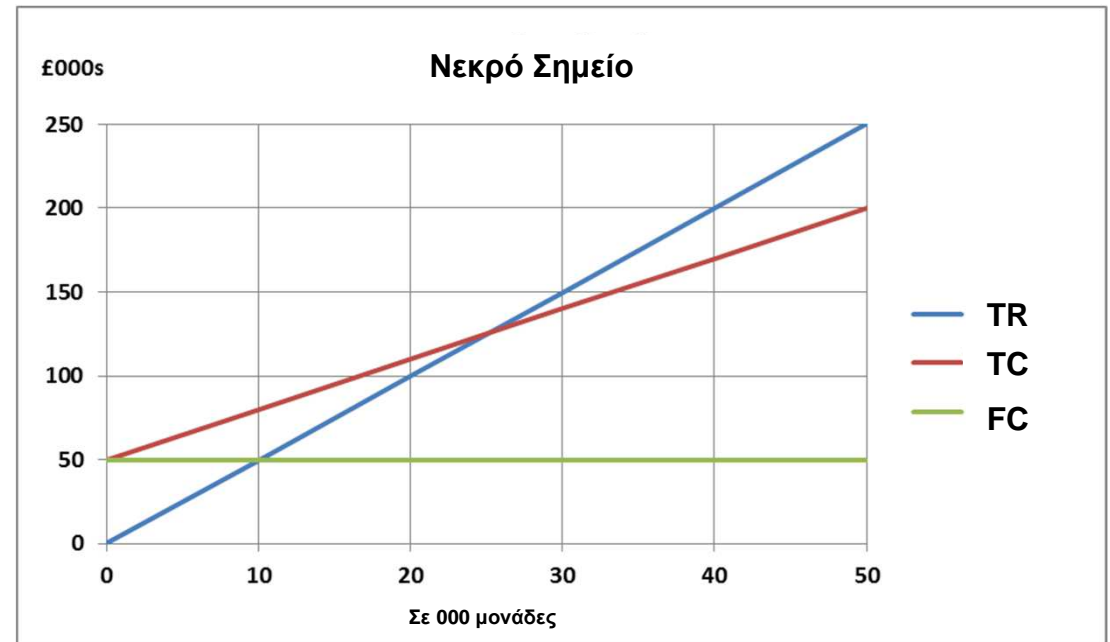
Με ποιους τρόπους θα μπορούσε να επιτύχει ένα χαμηλό νεκρό σημείο;

- Αύξηση τιμών (συνήθως υπάρχει μεγαλύτερη τιμολογιακή ισχύς από ότι θεωρείται),
- Μείωση σταθερών εξόδων (outsourcing)
- Τεχνικές πωλήσεων (πχ upselling & cross selling)

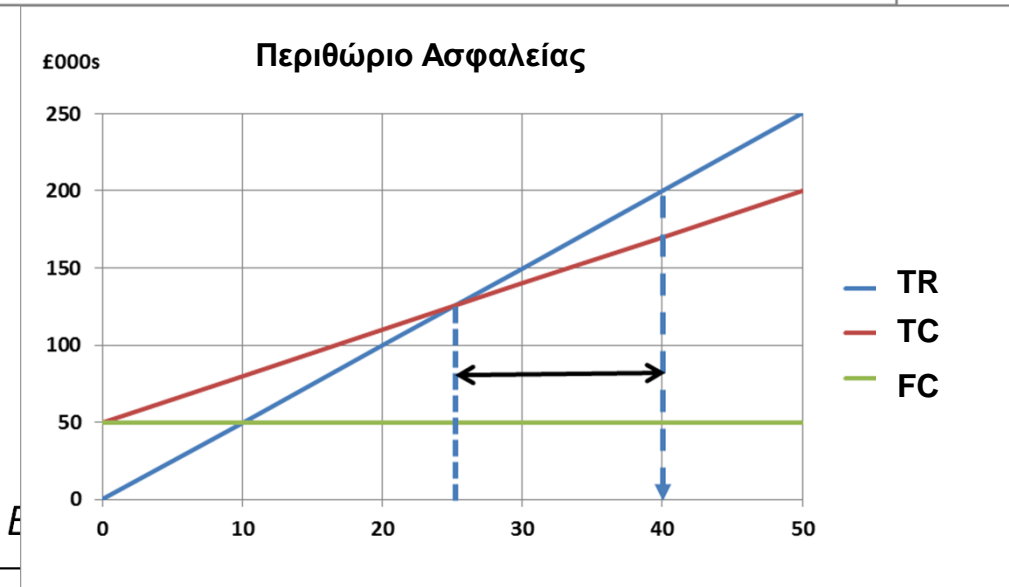
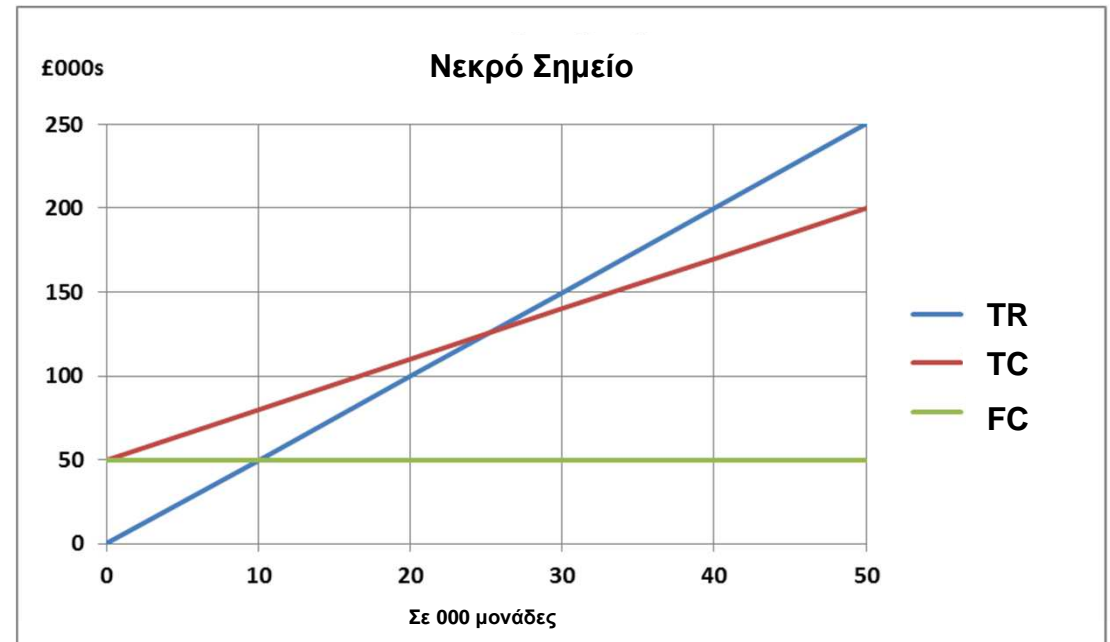
Εφαρμογές

- Σημειώστε πάνω στο γράφημα το κέρδος στις 50.000 μνδ,
- Σημειώστε το Ν/Σ και το σημείο πωλήσεων των 40.000 μνδ,
- Σημειώστε πάνω στο σχήμα το περιθώριο ασφαλείας,
- Χρησιμοποιήστε τα δεδομένα που σας δίνονται για τον υπολογισμό της τιμής και του μοναδιαίου μεταβλητού κόστους,
- Σύμφωνα με το προηγούμενο υπολογίστε το περιθώριο κέρδους ανά μνδ και το συνολικό περιθώριο κέρδους στις 30.000 μνδ,
- Υπολογίστε το κέρδος αν οι πωλήσεις αυξηθούν στις 45.000 μονάδες

Εφαρμογές

- i. Κέρδος: $250.000 - 200.000 = 50.000$,
- ii. Σημειώνεται πάνω στο σχήμα,
- iii. Περιθώριο ασφαλείας: $40.000 - 25.000 = 15.000$ μνδ,
- iv. $P = 250.000/50.000 = 5\text{€ /μνδ}$
 $VC = TC - FC = 200.000 - 50.000 = 150.000$,
 $V = 150.000/50.000 = 3\text{€}$
- v. Περιθώριο κέρδους = $P - V = 5 - 3 = 2\text{€}$, $30.000 \times 2 = 60.000\text{€}$
- vi. Κέρδος = $2 \times 45.000 = 90.000 - 50.000 = 40.000$

Σύνοψη

Το διάγραμμα του Νεκρού σημείου του κύκλου εργασιών μας, δίνει πλήρη εικόνα της τάσης διαμόρφωσης των εσόδων, των δαπανών και των αποτελεσμάτων σε συνάρτηση με το βαθμό δραστηριότητας της επιχείρησης.

Ειδικότερα το διάγραμμα βοηθάει στον προσδιορισμό:

- Του Νεκρού σημείου του κύκλου εργασιών των αντίστοιχων κερδών ή ζημιών
- Του άριστου βαθμού δραστηριότητας – μέγιστο κέρδος
- Του αντίστοιχου περιθωρίου ασφάλισης και
- Του ύψους των σταθερών από τη μια και των μεταβλητών από την άλλη δαπανών.

